

Inspraakbundel

Reacties op voornemen en participatie '380kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties	9
Reactie 202200534 tot en met 202300062.....	10

Woord vooraf

Van vrijdag 18 november 2022 tot en met donderdag 29 december 2022 lag het voornemen en het voorstel voor participatie voor het project '380kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten' ter inzage. In deze periode kon u hierop reageren.

Wat houdt het project in?

Het project betreft de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Vierverlaten in de gemeente Groningen en Ens in de gemeente Noordoostpolder. De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt in principe bovengronds aangelegd.

Wat doet het ministerie?

Het aanleggen van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding is op grond van de Elektriciteitswet een project van nationaal belang en valt hierdoor onder de rijkscoördinatieregeling (RCR). Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) uiteindelijk bepaalt waar de hoogspanningsverbinding komt. Naar verwachting treedt 1 juli 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Waarom is dit project nodig?

De nieuwe verbinding is nodig om de energietransitie te kunnen faciliteren en knelpunten in het elektriciteitsnet, die vanaf 2025 optreden en na 2030 sterk in risico toenemen, te voorkomen. Deze knelpunten ontstaan door meer duurzame opwek enerzijds en meer vraag naar elektriciteit van huishoudens en bedrijven anderzijds. Ook is de verbinding nodig om het internationale stroomtransport van en naar Duitsland en de rest van Europa mogelijk te maken. Ten slotte maakt de nieuwe verbinding ruimte vrij op het onderliggende net.

Samenhang met twee andere nieuwe hoogspanningsprojecten

De komende jaren moet naast het onderhoud aan en opwaardering van bestaande hoogspanningsverbindingen, de capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland worden uitgebreid. Nieuwe hoogspanningsstations en -verbindingen zorgen niet alleen voor meer transportcapaciteit, maar zorgen ook lokaal voor ruimte om nieuwe aansluitingen van particulieren en bedrijven op het elektriciteitsnet mogelijk te maken. Naast de hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens zijn tussen de hoogspanningsstations Diemen-Lelystad-Ens en Geertruidenberg-Krimpen aan den IJssel/Crayestein nieuwe verbindingen voorzien. Samen met de omgeving gaan we de komende jaren op zoek naar tracés voor deze verbindingen.

Online informatiebijeenkomst

Op donderdag 1 december 2022 vond van 19.00 uur tot 20.00 uur een online informatiebijeenkomst plaats. Tijdens deze online informatiebijeenkomst kreeg u informatie over het project en over de procedure. Ook kon u vragen stellen aan medewerkers van TenneT en het Ministerie van EZK.

Reacties

Op het voornemen en voorstel voor participatie zijn binnen de reactietermijn in totaal 19 reacties binnengekomen. De reacties zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD). In de c-NRD staat welke tracé-alternatieven in de volgende fase van het project

worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De c-NRD ligt naar verwachting medio 2023 ter inzage. Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over de hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/vierverlaten-ens en op de website van TenneT www.tennet.eu/vierverlaten-ens. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens de online bijeenkomst.

RECTIFICATIE 380kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten–Ens, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving voornemen en voorstel participatie

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) start een verkenning naar de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Vierverlaten en Ens. Netbeheerder Tennet TSO B.V. heeft het voornemen om deze hoogspanningsverbinding te realiseren. In deze kennisgeving leest u wat het project inhoudt, waarover u kunt meedenken en hoe u kunt reageren. U kunt vanaf vrijdag 18 november 2022 tot en met donderdag 29 december 2022 reageren op het voornemen en voorstel participatie.

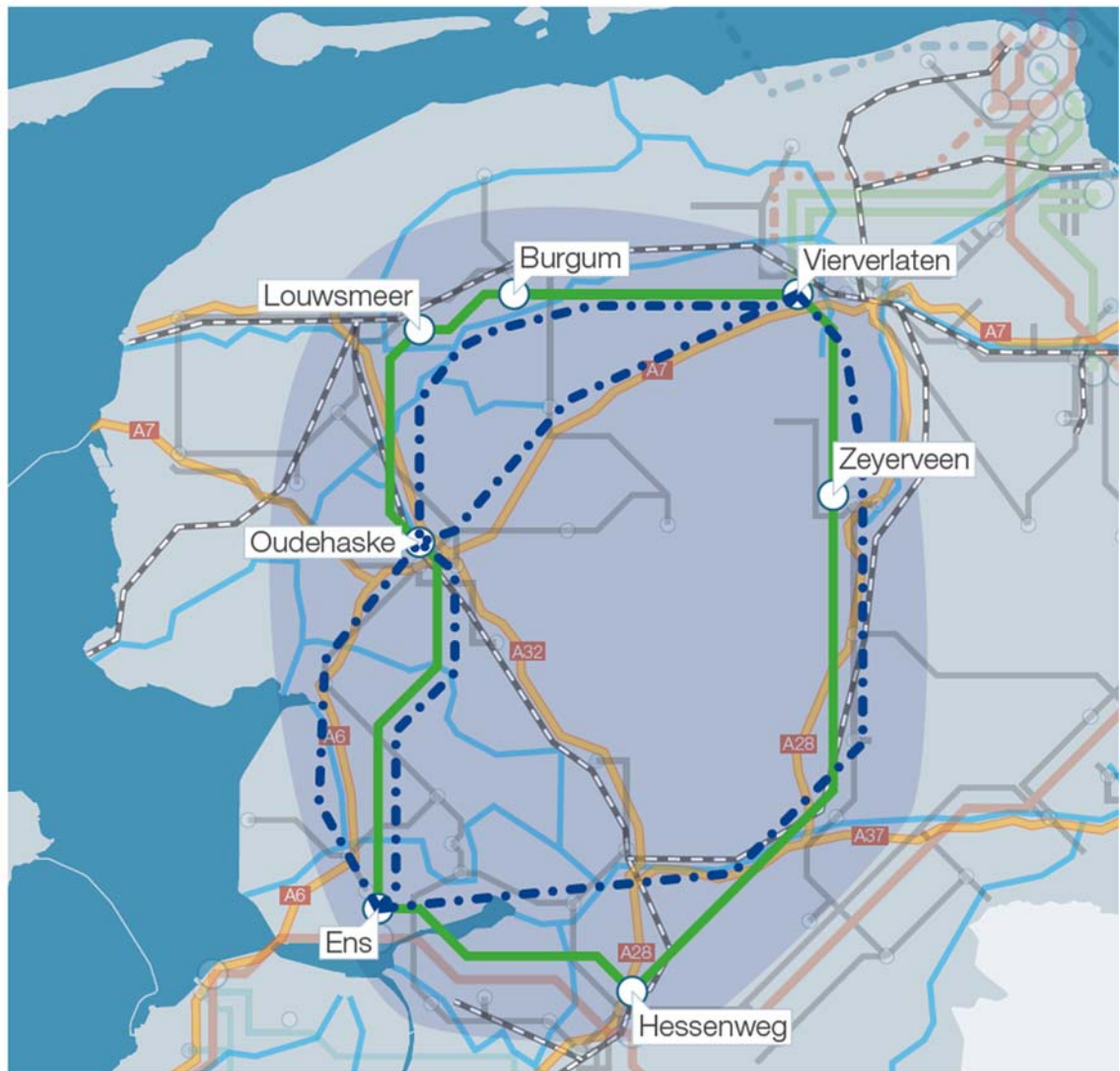
Wat houdt het project in?

Het project betreft de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Vierverlaten in de gemeente Groningen en Ens in de gemeente Noordoostpolder. De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt in principe bovengronds aangelegd.

Wat doet het ministerie?

Het aanleggen van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding is op grond van de Elektriciteitswet een project van nationaal belang en valt hierdoor onder de rijkscoördinatieregeling (RCR). Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) uiteindelijk bepaalt waar de hoogspanningsverbinding komt. Naar verwachting treedt 1 juli 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Zoekgebied 380kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens

- Hoogspanningsstation
- Indicatieve ligging mogelijke trace-alternatieven
- Bestaande 380 kV-verbinding
- Bestaande 220 kV-verbinding
- Bestaande 110 kV-verbinding
- Snelweg
- Spoorweg
- Waterweg

Waarom is dit project nodig?

De nieuwe verbinding is nodig om de energietransitie te kunnen faciliteren en knelpunten in het elektriciteitsnet, die vanaf 2025 optreden en na 2030 sterk in risico toenemen, te voorkomen. Deze knelpunten ontstaan door meer duurzame opwek enerzijds en meer vraag naar elektriciteit van huishoudens en bedrijven anderzijds. Ook is de verbinding nodig om het internationale stroomtransport van en naar Duitsland en de rest van Europa mogelijk te maken. Ten slotte maakt de nieuwe verbinding ruimte vrij op het onderliggende net.

Samenhang met twee andere nieuwe hoogspanningsprojecten

De komende jaren moet naast het onderhoud aan en opwaardering van bestaande hoogspanningsverbindingen, de capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland worden uitgebreid. Nieuwe hoogspan-

ningsstations en -verbindingen zorgen niet alleen voor meer transportcapaciteit, maar zorgen ook lokaal voor ruimte om nieuwe aansluitingen van particulieren en bedrijven op het elektriciteitsnet mogelijk te maken. Naast de hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens zijn tussen de hoogspanningsstations Diemen-Lelystad-Ens en Geertruidenberg-Krimpen aan den IJssel/Crayestein nieuwe verbindingen voorzien. Samen met de omgeving gaan we de komende jaren op zoek naar tracés voor deze verbindingen.

Participatie: uw mening en inbreng zijn belangrijk

Het project raakt de belangen van veel mensen en partijen. Het Ministerie van EZK en TenneT vinden het daarom belangrijk dat u de mogelijkheid krijgt om ideeën in te brengen en mee te denken over het project. In bovenstaande kaart staan tracé-alternatieven die worden onderzocht. Ziet u nog andere oplossingen? In het voorstel voor participatie staat beschreven hoe de verschillende partijen worden betrokken in de huidige fase van het project. Dit voorstel voor participatie wordt geactualiseerd bij belangrijke momenten in het project.

Op **donderdag 1 december 2022** vindt van **19.00 uur tot 20.00 uur** een **online** informatiebijeenkomst plaats. Tijdens deze online informatiebijeenkomst krijgt u informatie over het project en over de procedure. Ook kunt u vragen stellen aan medewerkers van TenneT en het Ministerie van EZK. Aanmelden voor de online informatiebijeenkomst kan via het aanmeldformulier op www.rvo.nl/vierverlaten-ens. Indien u wenst kunt u hier ook aangeven welke vraag u heeft.

Wilt u reageren?

U kunt vanaf vrijdag 18 november 2022 tot en met donderdag 29 december 2022 reageren op het voornemen en voorstel voor participatie. In deze periode kunt u deze documenten bekijken op www.rvo.nl/vierverlaten-ens.

U kunt de documenten tijdens openingstijden bekijken in de gemeentehuizen van de gemeente Noordoostpolder en de gemeente Groningen.

- gemeente Noordoostpolder,
Harmen Visserplein 1, 8302 BW Emmeloord
- gemeente Groningen, KCC Loket Bouwen en Wonen,
Harm Buitenplein 1, 9723 ZR Groningen

U kunt op drie manieren reageren.
Digitaal: via www.rvo.nl/vierverlaten-ens

Telefonisch: op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur via 070 379 89 79.

Per post:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens
Postbus 111
9200 AC Drachten

Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u een ontvangstbevestiging toe.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD). In de c-NRD staat welke tracé-alternatieven in de volgende fase van het project worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De c-NRD ligt naar verwachting medio 2023 ter inzage. Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over de hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/vierverlaten-ens en op de website van TenneT www.tennet.eu/vierverlaten-ens. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens de online bijeenkomst.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie opzoeken. Door te klikken op uw reactienummer wordt u automatisch doorverwezen naar de reactie. De reacties zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Reacties op voornemen en participatie '380kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten'

Registratienummer	Reactienummer
202200534	202200534
202200535	202200535
202200537	202200537
202200542	202200542
202200545	202200545
202200548	202200548
202200560	202200560
202200561	202200561
202200572	202200572
202200603	202200603
202200604	202200604
202200605	202200605
202200607	202200607
202200609	202200609
202200610	202200610
202200611	202200611
202200612	202200612
202300002	202300002
202300062	202300062

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties

Reacties op voornemen en participatie '380kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten'

Reactienummer	Organisatie
202200604	Collectief Groningen West, ADUARD
202200609	Gemeente De Fryske Marren, College van Burgemeester en Wethouders, JOURE
202200605	Gemeente Noordenveld, College van Burgemeester en Wethouders, RODEN
202200534	
202200612	Natuur en Milieufederatie Flevoland, LELYSTAD
202300062	Provincie Friesland, Gedeputeerde Staten, LEEUWARDEN
202200560	Provincie Overijssel, Gedeputeerde Staten, ZWOLLE
202200611	Verenigde wijkraden van Hoogkerk en omgeving (inclusief Vierverlaten), GRONINGEN
202300002	Waterschap Noorderzijlvest, Dijkgraaf en hoogheemraden, GRONINGEN

Reactie 202200534 tot en met 202300062

Verzonden: 11/18/2022 7:06:57 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Goede dag zou u mij een goede kaart kunnen sturen waar op ook duidelijk wegen gebouwen en land op staan

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Stuur kaart

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Stuur kaart

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Stuur kaart

Verzonden: 11/18/2022 10:52:27 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

ja nee

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

graag ontvang ik e mails of nieuwsbrieven over vierverlaten ens omdat het over ons land heen loopt

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

nee word graag op de hoogte gehouden door evt nieuwsbrieven

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

nee

Verzonden: 11/20/2022 9:50:10 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Ik pleit ervoor om geen nieuwe traces aan te leggen. Zoals op het kaartje aangegeven langs de snelweg A7. Dit zorgt voor horizon vervuiling en doorkruizen van natuurgebieden, extra gebieden met electromagnetische straling. Zeer sterke voorkeur heeft het opschalen van bestaande traces.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Ik pleit ervoor om geen nieuwe traces aan te leggen. Zoals op het kaartje aangegeven langs de snelweg A7. Dit zorgt voor horizon vervuiling en doorkruizen van natuurgebieden, extra gebieden met electromagnetische straling. Zeer sterke voorkeur heeft het opschalen van bestaande traces.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Dat is mij nog niet geheel helder.

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Dat is mij nog niet geheel helder.

Verzonden: 11/23/2022 9:11:01 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Ik begrijp dat de hoogspanningsverbinding nodig is.

Kunt u de kleur aanpassen naar grijs zodat de masten minder lelijk zijn?

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Onderzoeken in welke kleur de masten in het landschap met minst afsteekt

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

ik vrees een wassen neus

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

dat weet ik nog niet

Verzonden: 11/24/2022 8:26:58 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Dit kan ik niet beoordelen

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Maakt het 110 kV tracé dat langs onze woning loopt deel uit van de varianten?

Hoever blijven de verschillende tracés verwijderd van het Natura 2000 gebied de Deelen?

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Ik heb gewoon twee vragen die ik aan u wil stellen, afhankelijk van uw reactie wil ik wel of niet betrokken worden in het proces.

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

De huidige informatie is voor mij onvoldoende om te kunnen beoordelen of het 110 kV tracé dat langs onze woning loopt deel uit maakt van de variantenstudie.

Verzonden: 11/25/2022 3:14:49 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Geen aanvullingen

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Ruimte wordt zo langzamerhand schaars in NL. Er zijn vele ontwikkelingen die momenteel onderzocht worden. Houd niet alleen rekening met de huidige situatie 'buiten' maar leg ook contact met provincies en gemeenten om raakvlakken met andere ontwikkelingen duidelijk te krijgen. Ook zodat er dan prioriteiten gesteld kunnen worden.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Prima

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Denk het wel. Maar: in de krant staat een kaart met 'indicatieve ligging mogelijke trace alternatieven'. Dit kaartje vind ik niet op tennet.eu en ook niet bij de rvo. Daar vind ik alleen het zoekgebied. Dus: kloppen die indicatieve traces? Zo ja, er loopt eentje langs Emmeloord. Ik hoop dat jullie zo veel mogelijk bestaande structuren volgen zoals de vaarten en de a6 en uit de buurt blijven van woningen (nav problemen 2/9/22).

Verzonden: 12/2/2022 10:42:24 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 10078

Postcode: 8000 GB

Woonplaats: Zwolle

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Overijssel

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zie bijlage

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Zie bijlage

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Zie bijlage

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Zie bijlage

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding Vierverlaten en Ens
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Inlichtingen bij

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
28.11.2022	2022/0172979	1		

Onderwerp: Ruimtelijke verkenning nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens – Reactie kennisgeving 'voornemen en voorstel voor participatie'

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw kennisgeving 'voornemen en voorstel voor participatie' voor de ruimtelijke verkenning naar een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten-Ens, maken wij graag van de gelegenheid gebruik om een reactie in te dienen. Met deze brief willen wij u wijzen op onze provinciale belangen en aandachtspunten, die in het bestuurlijk overleg van 31 oktober 2022 door onze portefeuillehouder Ruimte naar voren zijn gebracht:

Voorkeursvolgorde

Het combineren van beide masten op één mast heeft de voorkeur boven bundeling. Om de ruimtelijke impact op de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te beperken, bevelen we aan om het nieuwe tracé (zoveel mogelijk) aan te laten sluiten bij de bestaande 220 kV-verbindingen in het zoekgebied van deze ruimtelijke verkenning. Als dat niet kan, zou aansluiting gezocht moeten worden bij bestaande 110 kV-verbindingen en daarna pas bij (boven)regionale infrastructuur (snelwegen, spoor en kanalen). Alleen als deze opties ook niet mogelijk zijn, zou een geheel nieuw tracé aangewezen kunnen worden. Met deze voorkeursvolgorde wordt recht gedaan aan onze principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

Gebieden met specifieke (provinciale) waarden (bijlage 1)

Binnen het Overijsselse deel van het zoekgebied lopen twee indicatieve tracé-alternatieven en zijn verschillende gebiedswaarden gelegen. Onderstaand volgt een overzicht van deze gebiedswaarden. Vetgedrukt zijn de gebiedswaarden die door de indicatieve tracé-alternatieven worden doorsneden:

A: Natura 2000-gebieden

- 1. De Wieden;**
- 2. De Weerribben;**
- 3. Oldematen & Veerslootlanden;**
- 4. Zwarte Meer;**
- Ketelmeer & Vossemeer;
- Veluwerandmeren (Drontermeer);
- Rijntakken (IJssel);
- Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.

B: Natuur Netwerk Nederland (NNN)

- 1: Wieden-Weerribben;**
- 2: Reestdal;**
- 3. Olde Maten en Veerslootlanden;**
- 4. Uiterwaarden IJssel;
- 5. Stadsgaten en De Ruiten;
- 6: De Woldberg en De Eese.

C. Nationaal Landschap IJsseldelta

D: Weidevogelgebieden

E: Overstromingsrisicogebieden

- 1: Kampereilanden;
- 2: Polder De Pieper;
- 3: Zuiderzeepolder.

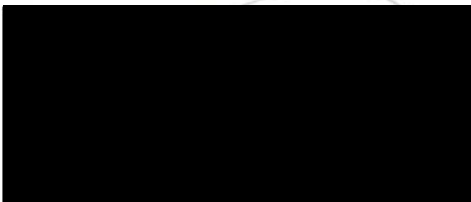
De Natura 2000- en NNN-gebieden kennen een beschermingsregime dat beperkingen oplegt aan nieuwe ontwikkelingen (nee, tenzij). Daarnaast zijn binnen het provinciale deel van het zoekgebied belangrijke weidevogelgebieden gelegen. Verder vormen de Kampereilanden, polder De Pieper en de Zuiderzeepolder belangrijke overstromingsrisicogebieden. Deze maken samen met de IJssel, de polder Mastenbroek en het Zwarte Water onderdeel uit van het Nationaal Landschap IJsseldelta, met openheid als kernkwaliteit.

Alle voornoemde gebieden maken een belangrijk onderdeel van het provinciale toeristische product uit door hun natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Wij hopen u met het indienen van deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd over onze provinciale belangen en aandachtspunten. Mocht u nog vragen hebben, neemt u dan gerust contact op met [REDACTED], beleidsontwikkelaar landelijk gebied [REDACTED].

Wij wensen u verder veel succes met het uitvoeren van deze ruimtelijke verkenning.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

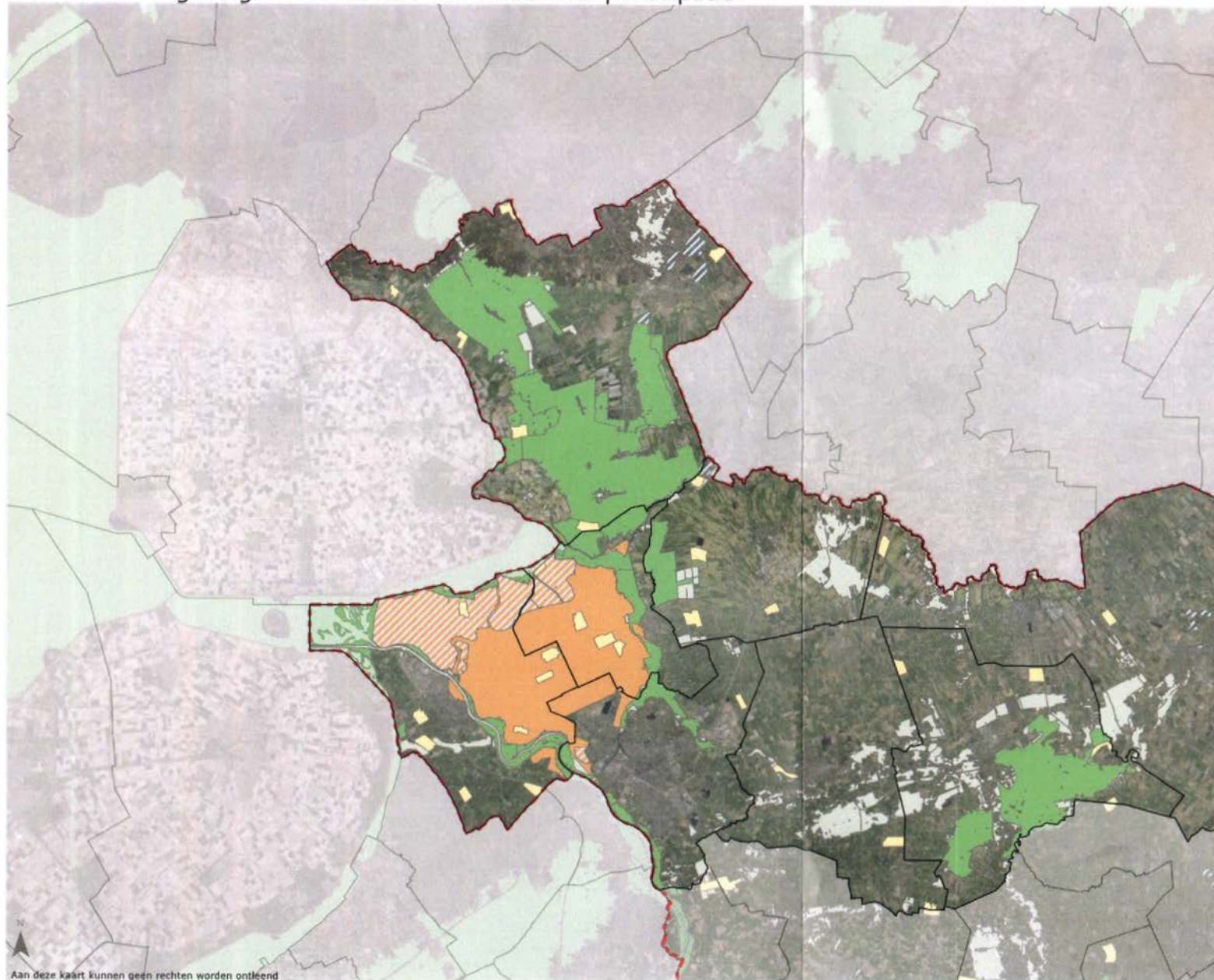

Bijlage 1: Kaart met gebiedswaarden

Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het kenmerk vermelden dat u boven in deze brief vindt? Op die manier kunnen wij sneller reageren.

Bijlage 1 - Kaart met gebiedswaarden

Ruimtelijke verkenning nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Viervelaten-Ens
 Reactie kennisgeving 'voornemen en voorstel voor participatie'

Legenda

- Overijsselse gemeenten binnen het zoekgebied
- Provincie Overijssel
- Weidevogel gebieden
- Natura2000 gebieden
- NNN gebieden
- Overstromingsrisicogebied
- Nationaal landschap Dsseldelta

Bronnen

CBS, Esri NL, Provincie Overijssel

Team Data, Informatie, GIS en Innovatie

0 2,5 5 7,5 10 km

Numer: 220464
 Datum: 14-10-2022

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Verzonden: 12/2/2022 11:15:14 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Nee. Ondergrondse bekabeling?

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Uitzicht en gezondheidsrisico's bewoners/omwonenden

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Ja

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Ja

Verzonden: 12/14/2022 11:57:57 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Nee. Wij missen als eerste het tracé Afsluitdijk, IJsselmeer naar Diemen (=langs de windmolens in het IJsselmeer.

Ten 2e: het tracé Lemmer via de oude 110KV Vollenhove-Kraggenburg naar Ens. Als 3e: het tracé ten westen van de A6 naar Ens. Ten 4e: Om verdere verrommeling van het landschap te voorkomen bestaande tracé volgen. Ten 5e: Niet op de NS wachten. Dat project staat nog lang niet vast en speelt pas na 2035.

92298210_8373602_brief_14_december_2022.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

zie boven

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Nee, wij zijn (wonende in het zoekgebied) niet geïnformeerd over de bijeenkomst van maandag 12 december j.l.

Wij hebben het dus van kennissen moet horen.

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Nee, het trechteren wordt in eerste instantie door de stakeholder gedaan. Dus is er voor de rest weinig over qua mogelijkheden.

92298210_8373603_brief_14_december_2022.pdf

Betr.: Hoogspanningsverbinding Volverlaten-Ens

Reactie op het voornemen: VVL-Ens 380KV

Voorstel voor participatie

Voor de aanleg van de nieuwe 380KV hoogspanningsverbinding tussen VVL-Ens, waarbij de belangen van veel mensen raakt en belemmert is er een mogelijkheid tot participatie.

Alternatieven:

- De kabels door de afsluitdijk-IJsselmeer-Diemen. Deze optie is wellicht duurder, maar geeft geen belemmeringen voor het kleine cultuurlandschap. Er staan tenslotte ook windmolens met verbindingenkabels.

Als gevolg van de te verwachten stijgende zeespiegel zal het cultuurlandschap bedreigt worden, dus ook de nieuwe hoogspanningsverbinding.

- Tracé vanuit Lemmer via de oude 110KV-Vollenhove-Kraggenburg-Ens.
- Tracé ten westen van de A6 Lemmer-Ens
- Zoveel mogelijk gebruik maken van het bestaande tracé om verdere verrommeling van het landschap te voorkomen.
- Een nieuw tracé uitwerken samen met een nieuwe treinverbinding lijkt ons niet zinvol. Zoals het er nu uitzien wordt dat een internationaal gebeuren en gaat dat pas spelen na 2035.

Het stroomtransport afkomstig van Duitsland en de rest van Europa kan ook via Oost-Nederland : VVL-Emmen-Duitsland, of VVL naar het Zuiden-Duitsland en visa versa.

Participatie en inbreng vinden wij belangrijk en hopen hiermee dat deze fase goed wordt onderzocht.

Graag uw reactie.

Verzonden: 12/21/2022 9:41:08 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Geen aanvullingen

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Hopelijk wordt in de afwegingen meegenomen dat het transformatorstation Zijerveen binnen de normafstand van een woonwijk ligt en desondanks momenteel een capaciteitsvergroting ondergaat. Een verdere capaciteitsvergroting, indien noodzakelijk voor de 380 kV lijn, zou onwenselijk zijn en vrijwel zeker tot procedures door omwonenden leiden.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Nee, zie bezwaar hieronder.

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Nee, het is nog erg abstract, wat ervoor zorgt dat het niet duidelijk wat het in de praktijk betekent. Bijvoorbeeld of de nieuwe 380 kV lijnen wel aan de bestaande masten toegevoegd kunnen worden of dat er een nieuwe rij masten nodig is. Of bijvoorbeeld of de nieuwe 380 kV lijn bij bestaande transformatorstations aan de onderliggende netten verbonden zal worden (en daarmee potentieel grotere geluidshinder voor eventuele omwonenden zal veroorzaken).

Het zou eerlijker zijn om een technische haalbaarheidsstudie te doen met een conceptueel ontwerp voor de diverse projecten en dat te presenteren als basis voor participatie. Maar misschien volgt dat in een later stadium?

Verzonden: 12/22/2022 8:40:35 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Albert Harkemaweg

Huisnummer: 70

Postcode: 9831 TA

Woonplaats: Aduard

Land: Nederland

Telefoonnummer: (0594) 72 10 13

E-mailadres: info@collectiefgroningenwest.nl

Als: Vereniging voor het beheer van agrarische natuur en landschappen

(Mede) namens:

Organisatie: Collectief Groningen West

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

zie bijlage: reactie zoekgebied 380kV Vierverlaten-Ens

92419424_8402268_reactie_zoekgebied_380kV_Vierverlaten-Ens.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

zie bijlage: reactie zoekgebied 380kV Vierverlaten-Ens

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

zie bijlage: reactie zoekgebied 380kV Vierverlaten-Ens

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

zie bijlage: reactie zoekgebied 380kV Vierverlaten-Ens

Collectief Groningen West
Albert Harkemaweg 70
9831 TA Aduard

Aduard, 21 december 2022

Betreft: Reactie voor op te stellen concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD).

Naar aanleiding van de publicatie Kennisgeving voornemen en voorstel participatie betreffende de aanleg van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens dient het Collectief Groningen West (CGW) deze reactie in.

Het CGW is onder andere actief met agrarisch natuurbeheer in het westelijke gebied van Groningen. Enerzijds betreft dit het onderhouden en herstellen van het coulissenlandschap in het Zuidelijk Westerkwartier. Anderzijds gaat het om weidevogelbeheer in het meer open landschap van het westelijke deel van de provincie Groningen. Weidevogelbeheer vindt met name plaats in de weidevogelkerngebieden die zijn aangewezen door de provincie Groningen in het Natuurbeheerplan.

Het CGW heeft kennisgenomen van de documenten behorend bij het voornemen voor de hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens.

In het nog op te stellen c-NRD zullen tracé-alternatieven worden onderzocht. Niet uitgesloten kan worden dat een mogelijk tracé door één of meerdere weidevogelkerngebieden van het CGW gaan. Daarnaast kan een tracé kansrijke percelen voor weidevogels doorkruisen, die weliswaar niet door de provincie Groningen zijn aangewezen als weidevogelkerngebieden, maar wel in het werkgebied van het CGW zijn gelegen en beschermt dienen te worden in het broedseizoen voor weidevogels. In deze gebieden vindt eveneens weidevogelbescherming plaats. Het CGW heeft de ambitie de neergang van het aantal weidevogels een halt toe te roepen en een impuls te geven om de bedreigde weidevogels uit te laten breiden. Hiervoor zijn naast de weidevogelkerngebieden de niet aangewezen maar wel kansrijke gebieden uiterst belangrijk. Het CGW neemt ook in deze gebieden stimulerende maatregelen.

In het algemeen geldt dat in het broedseizoen weidevogels niet verstoord mogen worden. Globaal verloopt het seizoen van aankomst tot vertrek van de weidevogels (vliegvlug) van 1 februari tot 1 augustus. In deze periode zijn menselijke activiteiten niet mogelijk in de weidevogelkerngebieden en overige kansrijke gebieden.

Het CGW geeft er de voorkeur aan het aan te leggen tracé aan te sluiten op bestaande hoogspanningstracés (bovengronds) of het ondergronds aanleggen van een tracé in of nabij de weidevogelkerngebieden.

Het CGW beschikt over de juiste kennis van de weidevogelkerngebieden, alsmede de kansrijke gebieden rondom. De kennis is verkregen uit jarenlange samenwerking tussen de beheerder (boer) en veldmedewerker van het CGW. Er vindt jaarlijks een nauwkeurige nestregistratie plaats.

Door middel van deze reactie willen wij het belang van de weidevogels kenbaar maken en aangeven dat voor de op te stellen tracé-alternatieven rekening moet worden gehouden met de weidevogels in het werkgebied van het CGW. We verzoeken u de kennis van het CGW te benutten en het CGW te betrekken in de op te stellen tracé-alternatieven voor het c-NRD.

Namens het Collectief Groningen West,

Verzonden: 12/23/2022 11:35:44 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: W

Straat: Postbus

Huisnummer: 109

Postcode: 9300 AC

Woonplaats: Roden

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens: College van Burgemeester en Wethouders

Organisatie: Gemeente Noordenveld

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zie bijgevoegde brief

92439976_8407849_1_Reactie_Noordenveld_Voornemen_380kV_Vierverlaten_Ens.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Zie bijgevoegde brief

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Zie bijgevoegde brief

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Zie bijgevoegde brief

BEZOEKADRES

↑
Raadhuisstraat 1
9301 AA Roden

POSTADRES

↑
Postbus 109
9300 AC Roden

WEBSITE/E-MAIL

↑
www.noordenveld.nl
postbus@noordenveld.nl

TELEFOON

↑
T 088 – 050 88 88

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

ONDERWERP

Reactie 380 kV Vierverlaten - Ens

CONTACTPERSOON

[REDACTED]

UW KENMERK

[REDACTED]

ONS KENMERK

Zaak: 179884

RODEN

21 december 2022

Geachte heer, mevrouw,

Het voornemen en voorstel voor participatie voor een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten en Ens ligt ter inzage. Dit voornemen geeft ons aanleiding tot het indienen van onderstaande reactie.

Een nieuwe 380kV-verbinding tussen Vierverlaten en Ens is nodig om de energietransitie te kunnen faciliteren en knelpunten in het elektriciteitsnet, die in de komende jaren sterk in risico en impact toenemen, te voorkomen. Onze gemeente ligt in het zoekgebied en het mogelijke tracé door Drenthe doorsnijdt onze gemeente. De nieuwe verbinding heeft geen koppeling met het lokale elektriciteitsnet. Wel ontstaat er door de realisatie van een nieuwe 380 kV verbinding meer ruimte op het onderliggende elektriciteitsnet. Graag zien wij nader uitgelegd wat dit inhoud voor lokale ontwikkelingen.

Om ons een goed beeld te kunnen vormen van de effecten van een mogelijke nieuwe hoogspanningsverbinding voor onze gemeente hebben wij behoefte aan meer duidelijkheid over de gevolgen voor het lokale elektriciteitsnet en de ruimtelijke effecten van een mogelijke nieuwe verbinding. Wij vragen u hieraan meer aandacht te besteden in de volgende fase van de procedure, waarin de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt opgesteld.

Wij zijn erg trots op onze gemeente met haar karakteristieke landschap. Tegen de grens met Groningen doorsnijdt één van de mogelijk tracés een karakteristiek laagveenontginningslandschap en iets zuidelijker loopt dit tracé door het waardevolle esdorpenlandschap rond Norg. Wij willen u graag al in deze fase van de procedure wijzen op de bijzondere karakteristieken van deze gebieden, zodat hiermee vanaf het begin rekening mee gehouden kan worden. Deze karakteristieken hebben wij beschreven in De Noordenveldse Kwaliteitsgids, die onderdeel is van onze Omgevingsvisie. Wij vinden het belangrijk dat met respect omgegaan wordt met deze karakteristieken van dit bijzondere gebieden.

Laagveenontginningslandschap

Het open gebied in het noorden van onze gemeente onderscheidt zich door het contrast tussen het open laagveenontginningslandschap en de kleinschalige besloten ruggen waarop de dorpen liggen. Kenmerkend voor het open laagveen ontginningslandschap zijn de smalle opstreckende kavels die door sloten worden omgeven. De dorpen liggen in bebouwingslinten op de ruggen

met haaks daarop houtsingels. In het gebied zijn nog veel archeologische, cultuurhistorische en/of landschappelijke waardevolle elementen aanwezig, zoals veenterpen, dijken, bosjes en houtsingels.

Naast bovengenoemde waarden heeft het gebied ook bijzondere ecologische waarden en heeft het een belangrijke rol in de waterhuishouding van Noord-Nederland. Eén van de tracés doorsnijdt Natuurnetwerk Nederland met daarin als kern Natura 2000 gebied Leekstermeer en waterbergingsgebied De Onlanden. De Onlanden is één van de waterbergingsgebieden, die ervoor zorgen dat Groningen geen wateroverlast heeft in extreme situaties. Het gebied heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een zeer waardevol natuurgebied met een belangrijke rol in de waterhuishouding. De Onlanden wordt door onze inwoners erg gewaardeerd, er is grote betrokkenheid bij dit gebied en veel mensen recreëren er.

Esdorpenlandschap rond Norg

Het Esdorpenlandschap vormt een landschappelijke systeem waarin oude veldontginningen met essen, de beekdalen en de jonge veldontginningen een samenhangend geheel vormen. Dit levert een uniek landschap op dat nog goed leesbaar is. In de middeleeuwen ontwikkelde zich een samenhangend landgebruikssysteem waarbij akkerbouw werd bedreven op essen op de overgangen tussen de lagergelegen beekdalen die in gebruik waren als weiland of hooiland (de maden) en de hogere oorspronkelijk beboste gronden en latere heidevelden. Kenmerkend zijn erfbepantingen, houtsingels, houtwallen, eikenhakhoutbos en stuifzandbossen en een vaak beplante spinnenwebachtige wegenstructuur. De beekdalen zijn open en onbebouwd. Natuurlijke waterlopen stromen door graslanden. Op de hogere flanken van de beekdalen zijn houtwallen aanwezig die richting de beek overgaan in sloten. Het archeologische rijksmonument Noordsche Veld is nog een goed bewaard gebleven heideveld, waar nog veel archeologische sporen aanwezig zijn. Het mogelijk tracé doorsnijdt het Noordsche Veld, de es van Peest en de beekdalen van het Oostervoortse diep en het Oosterdijkse loopje.

Heeft u nog vragen over deze brief?

Neem dan gerust contact op met [redacted] via telefoonnummer [redacted] of stuur een mail naar [redacted]. Vermeld daarbij ons kenmerk 179884.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,

Verzonden: 12/27/2022 3:23:54 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zoals telefonisch overlegd op 27-12-2022 met [REDACTED] dient deze zienswijze ter vervanging van mijn zienswijze met registratienummer 202200562 ingediend op 04-12-2022.

In deze zienswijze (zie bijlage 1) toon ik u 7 verschillende varianten om het tracé 380 kV Vierverlaten Ens vorm te geven. Elke variant heeft zijn eigen voor- en/of nadelen.

Hoewel sommige varianten wellicht minder voor de hand liggend zijn, schets ik ze toch om een volledig overzicht te creëren en daarmee een aanvulling te geven, zodat uiteindelijk de meest praktische en haalbare (deel)tracés bepaald kunnen worden.

Iedere tracéoptie wordt apart beschreven en de route wordt toegelicht met behulp van detailkaarten. Afsluitend worden de voor- en nadelen van elke tracéoptie op een rijtje gezet.

Van alle tracéopties die beschreven worden, zijn zogenaamde kmz-bestanden beschikbaar. Deze zijn opgemaakt in Google Earth Pro en bieden de mogelijkheid om de route van de tracéopties tot in detail te kunnen volgen. Indien gewenst kan ik u deze kmz-bestanden per e-mail met u delen.

Met hartelijke groet,

[REDACTED]

92466220_8416371_Tracé_opties_380_kV_Vierverlaten_Ens_-_ [REDACTED] _- _22-12-2022.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Vind ik lastig te beoordelen. Ik woon niet in de directe omgeving van de toekomstige lijnverbinding.

Graag blijf ik geïnformeerd via e-mail en/of persoonlijk contact via informatieavonden en/of webinars

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Vind ik lastig te beoordelen.

Tracéopties 380 kV Vierverlaten Ens

Een verkenning naar 7 alternatieve (deel-)tracés

22-12-2022

Foto voorblad: Uitzicht vanaf Eindmast 1 380 kV Vierverlaten Eemshaven (foto: [REDACTED])

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 5
Tracéopties – 380 kV Vierverlaten Ens	6
Optie A	7
Optie B	12
Optie C	19
Optie D	23
Optie E	27
Optie F	31
Optie G	35
Voor- en nadelen van de 7 tracéopties	40
Bijlage 1 - Schets mogelijke nieuwbouw 380 kV station Oudehaske	42
Bijlage 2 - Schets mogelijke nieuwbouw 380 kV station Burgum	43

Inleiding

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is een verkenning gestart naar de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Vierverlaten en Ens.

Op 17 november 2022 heeft het RVO een uitnodiging gedaan om te reageren op de voorgestelde tracéopties en mee te denken over de geschetste alternatieven.

In dit document toon ik u 7 verschillende varianten om het tracé 380 kV Vierverlaten Ens vorm te geven. Elke variant heeft zijn eigen voor- en/of nadelen. Hoewel sommige varianten wellicht minder voor de hand liggend zijn, schets ik ze toch om een volledig overzicht te creëren en daarmee een aanvulling te geven, zodat uiteindelijk de meest praktische en haalbare (deel)tracés bepaald kunnen worden.

Iedere tracéoptie wordt apart beschreven en de route wordt toegelicht met behulp van detailkaarten. Afsluitend worden de voor- en nadelen van elke tracéoptie op een rijtje gezet.

Van alle tracéopties die beschreven worden zijn zogenaamde kmz-bestanden beschikbaar. Deze zijn opgemaakt in Google Earth Pro en bieden de mogelijkheid om de route van de tracéopties tot in detail te kunnen volgen. Indien gewenst kan ik u deze kmz-bestanden per mail met u delen.

Mocht u nog vragen hebben dan ben ik natuurlijk altijd bereid deze mondeling of schriftelijk toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

22-12-2022

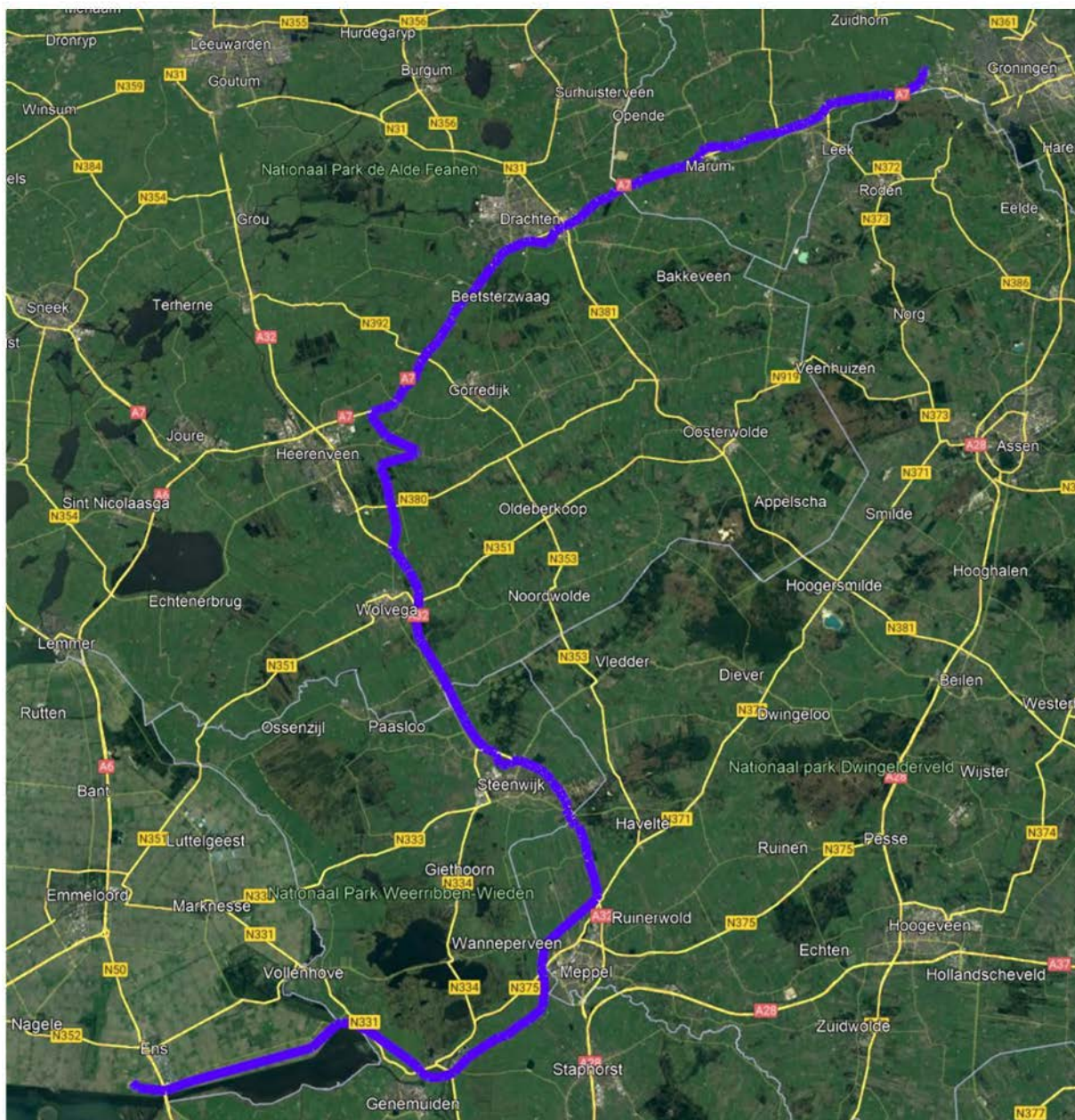
GSM : [Redacted]
E-mail : [Redacted]

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie A

Over het tracé.

Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtkaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

Overzichtkaartje variant A - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

Vanaf Ens loopt de verbinding het eerste stuk parallel met de bestaande verbindingen naar Zwolle en vervolgens parallel aan het Zwarte Meer om daarna naar het Zuid-Oosten af te buigen. Vanaf de N331 zouden de bestaande 110 kV verbindingen Vollenhove-Zwartsluis en Zwartsluis-Meppel opgenomen kunnen worden in nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten. Om de bebouwde kom van Meppel te vermijden loopt de verbinding ten noorden van de plaats. Bij afslag Havelte N371 A32 steekt de verbinding de A32 over. Ook hier zou een nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten toegepast kunnen worden om bestaande 110 kV verbinding Meppel-Steenwijk in op te nemen. De verbinding loopt dan zoveel mogelijk parallel aan de A32 tot aan afslag Ter Idzard.

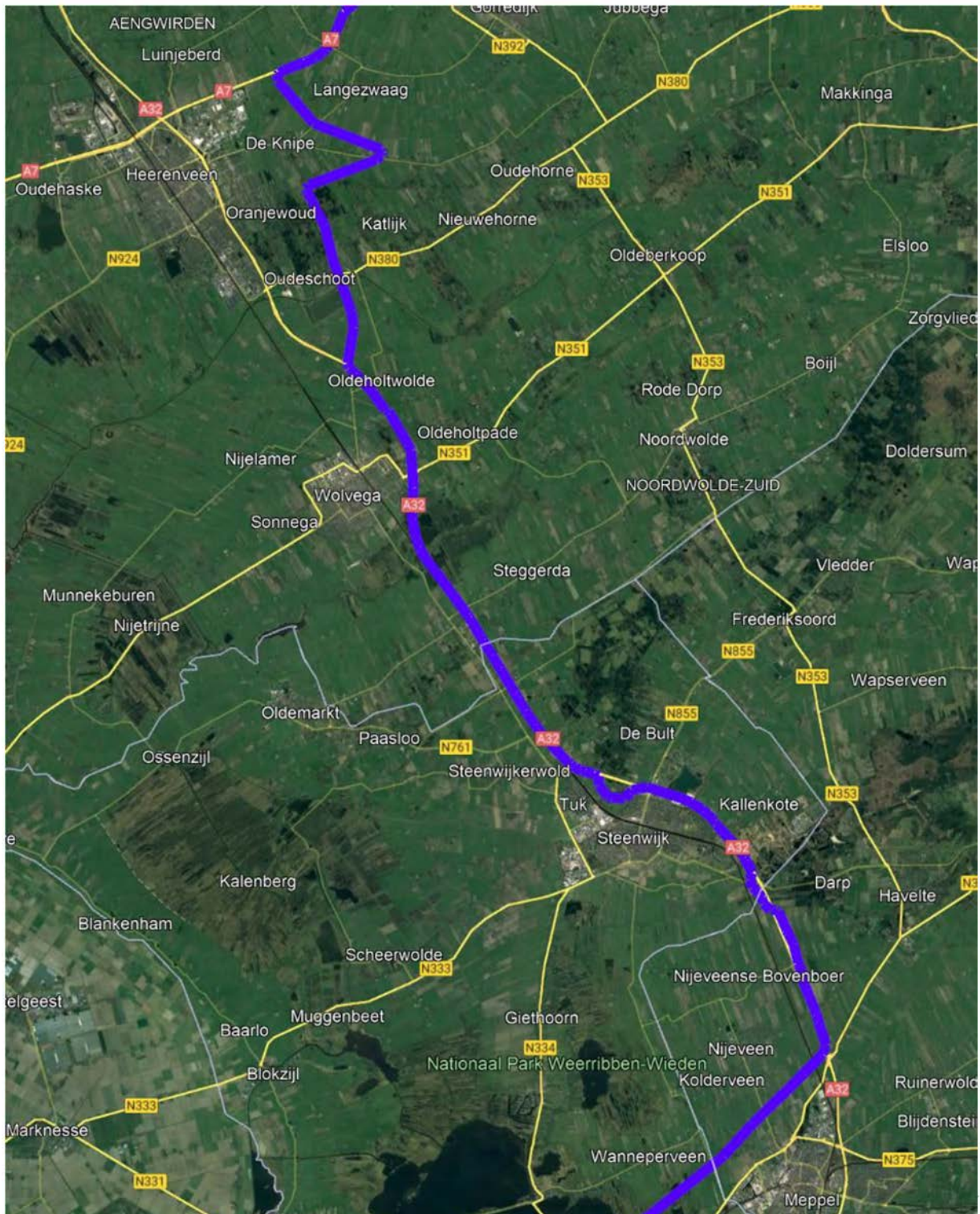
Deeltraject Ens - Afslag Havelte N371 A32 (kaart: Google Earth Pro)

Het eerste stuk loopt de verbinding parallel aan de oostzijde van de A32. Ten noorden van Steenwijk steekt de verbinding de A32 over om een boog om een natuurgebied aan de westzijde van de A32 te maken. Vervolgens loopt de verbinding tot net zuiden van Wolvega tussen het spoor Zwolle Leeuwarden en de A32 in zodat het mooi parallel loopt.

Ten zuiden van Wolvega buigt de verbinding met de A32 mee om de plaats te ontwijken.

Vervolgens steekt de verbinding twee keer de A32 over om een natuurgebied aan de westzijde van de A32 en aan de oostzijde van de A32 niet te belasten.

Bij afslag Ter Idzard steekt de verbinding de laatste keer de A32 over om zijn route richting De Knipe te volgen. Om het dorp te ontwijken maakt de verbinding ten zuiden van De Knipe bij Brongerga een knik richting het oosten om vervolgens net ten oosten van het dorp een knik richting het westen te maken en zo een boog om het dorp heen te maken.

Deeltraject Afslag Havelte N371 A32 – Langezwaag (kaart: Google Earth Pro)

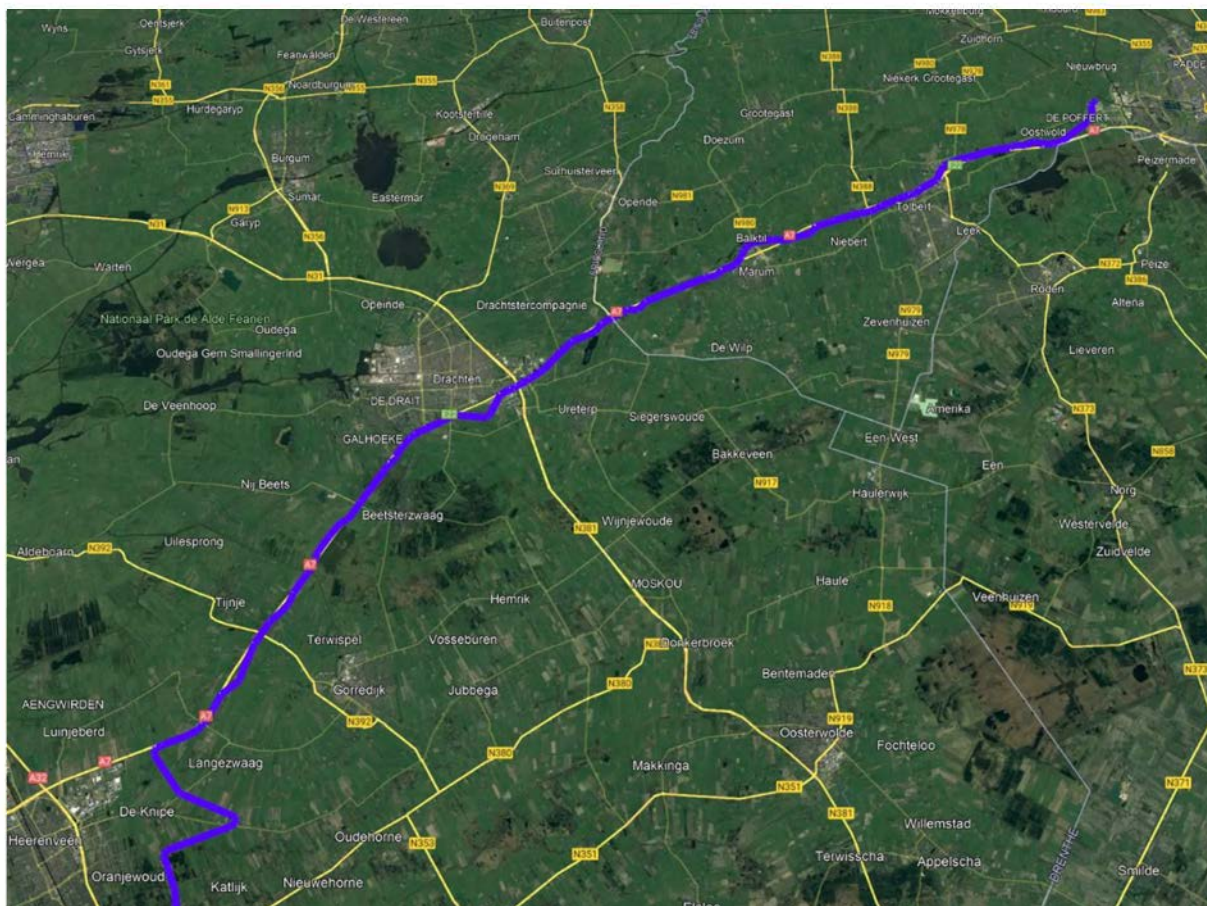
Vervolgens loopt de verbinding zoveel mogelijk in een rechte lijn richting de A7 om vanaf afslag Tjalleberd A7 tot aan Vierverlaten parallel aan de A7 te lopen. De verbinding loopt zoveel mogelijk parallel aan de zuidzijde van de A7.

Bij natuurgebied Beetstervaart steekt de verbinding de A7 over om aan de noordzijde van de A7 te vervolgen en het natuurgebied te vermijden. Daarna steekt de verbinding bij afslag Beetsterzwaag de A7 weer over om weer parallel aan de zuidzijde van de A7 te lopen.

Bij Drachten maakt de verbinding twee S bochten om de natuur en omwonenden zo min mogelijk te belasten.

Bij Drachten kruist de verbinding knooppunt Drachten A7 N381 N31. Net voorbij Frieschepalen maakt de verbinding een S bocht om de Würzburg Riese radar bunkers te ontwijken. Net voor afslag Marum steekt de verbinding de A7 over om het bedrijventerrein aan de noordzijde van de A7 en de plaats te vermijden. Een stukje verderop steekt de verbinding de A7 over om weer aan de zuidzijde van de A7 parallel te lopen.

Bij afslag Leek steekt de verbinding voor de laatste keer de A7 over om aan de noordzijde van de A7 parallel te blijven. Nadat de verbinding de Munnikesloot overgestoken is verlaat de verbinding de A7 en maakt de verbinding een knik om het laatste stukje naar Vierverlaten te volgen. Na de rotonde bij het Hoendiep maakt de verbinding een paar hoeken om uiteindelijk aan de Noordzijde te kunnen aansluiten op het 380 kV station van Vierverlaten.

Deeltraject Langezwaag – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou de aansluiting zonder modificaties op het verdeelstation aangesloten moeten kunnen worden. Aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten is ook een mogelijkheid, maar is niet optimaal en vergt de nodige aanpassingen aan de lay-out en infrastructuur op het verdeelstation.

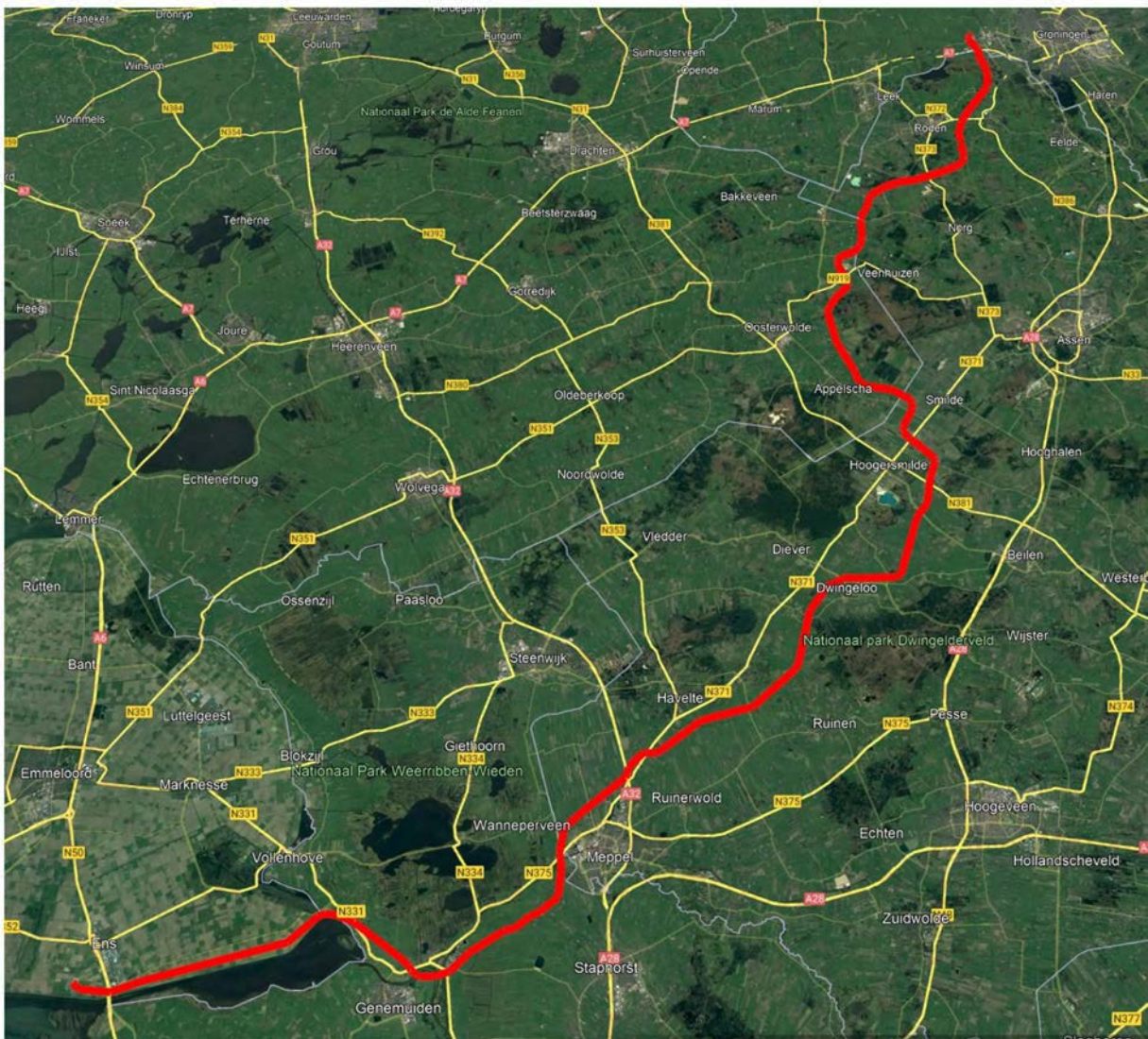
Ingezoomd op het verloop vanaf de A7 naar Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie B

Over het tracé.

Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtskaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

Overzichtskaartje variant B - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

Vanaf Ens loopt de verbinding het eerste stuk parallel met de bestaande verbindingen naar Zwolle en vervolgens parallel aan het Zwarte Meer om daarna naar het Zuid-Oosten af te buigen.

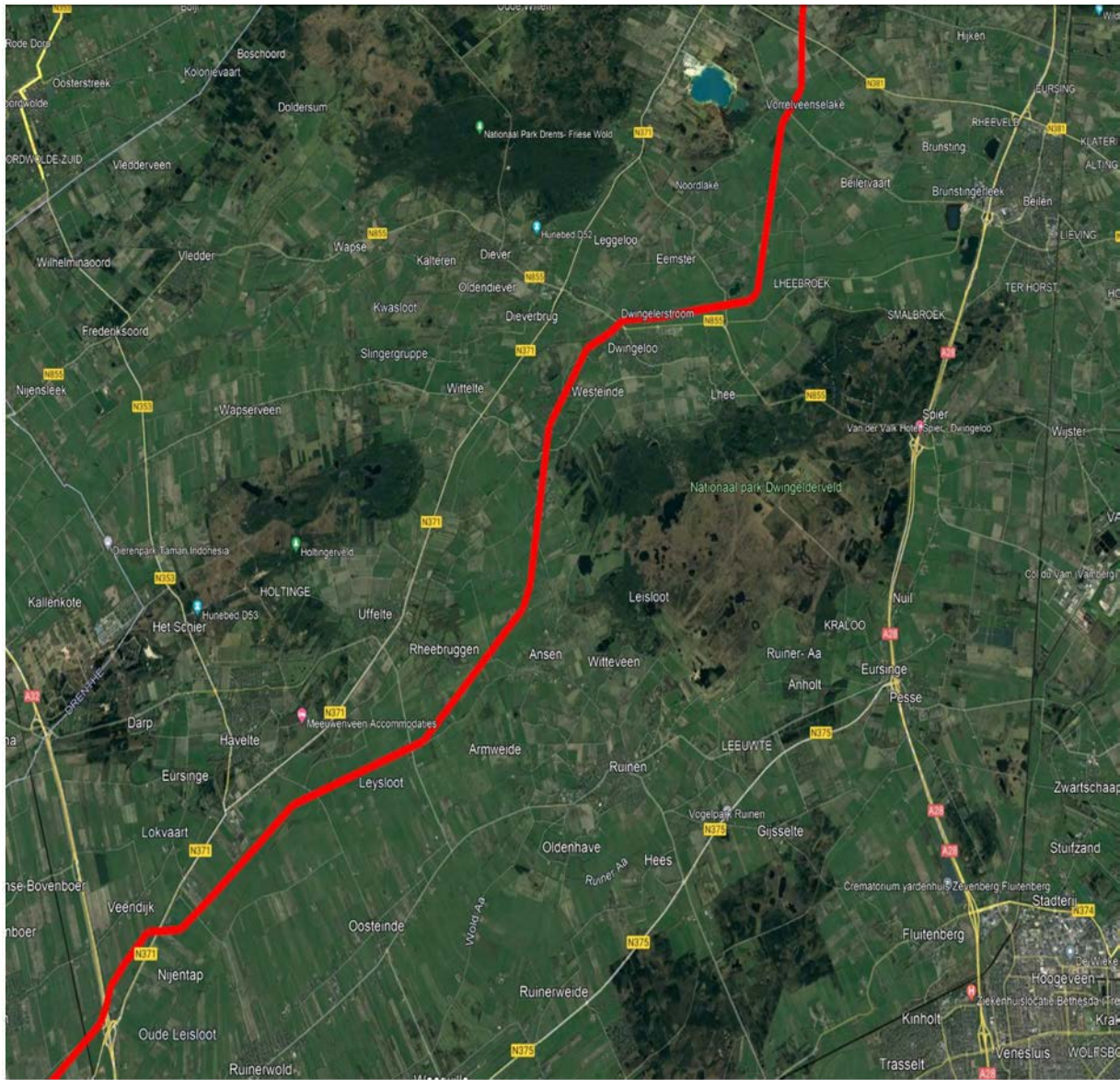
Vanaf de N331 zouden de bestaande 110 kV verbindingen Vollenhove-Zwartsluis en Zwartsluis-Meppel opgenomen kunnen worden nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten.

Om de bebouwde kom van Meppel te vermijden loopt de verbinding ten noorden van de plaats. Bij afslag Havelte N371 A32 steekt de verbinding de A32 over.

Deeltraject Ens – Meppel (kaart: Google Earth Pro)

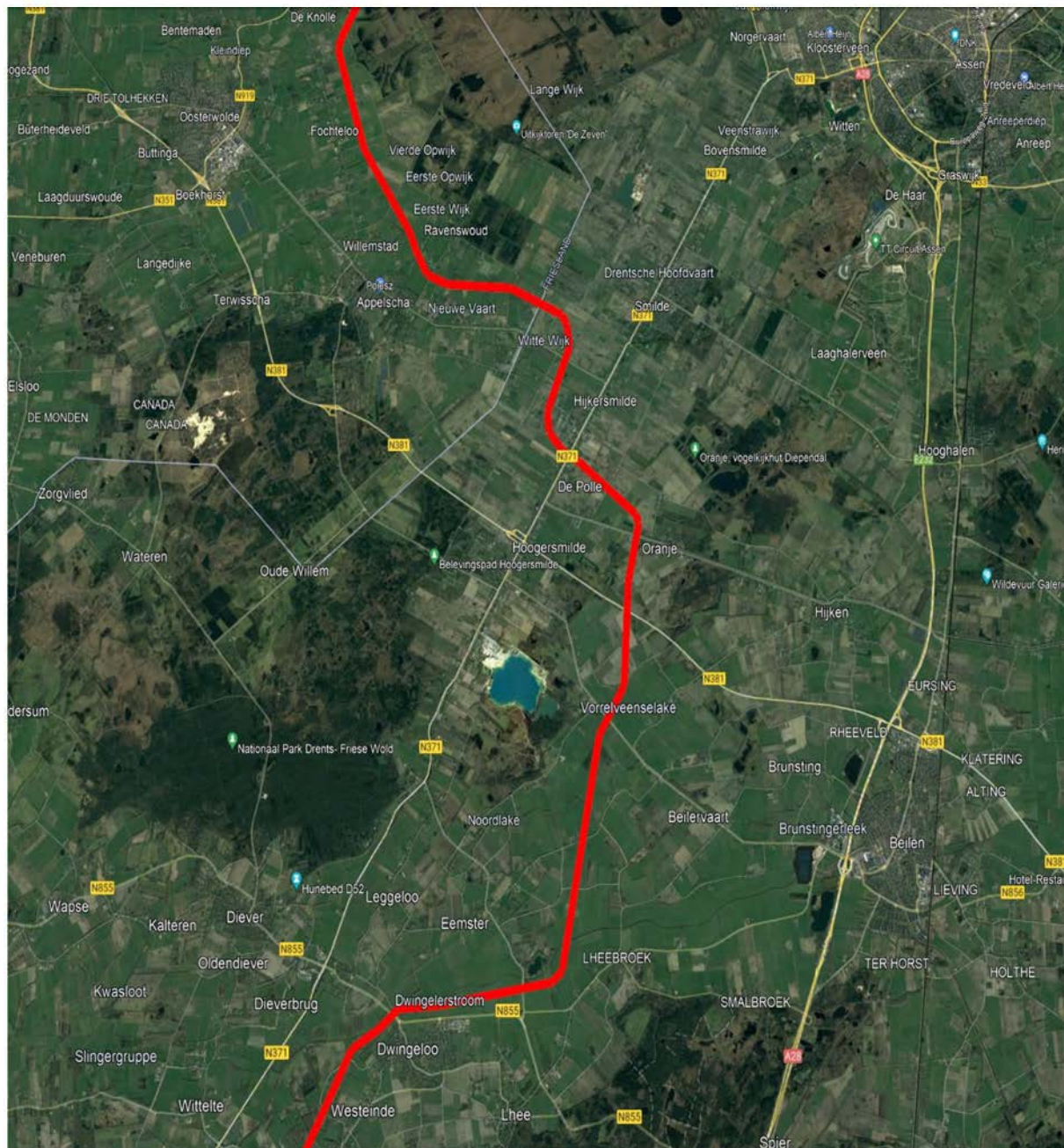
Vervolgens steekt de verbinding de N371 over om ten zuiden van Havelte en Uffelte te lopen. Bij Ansen maakt de verbinding een knik richting het noorden om natuurgebied Dwingelderveld te ontwijken aan de westzijde. Vervolgens maakt de verbinding een boog om ten noorden van Dwingeloo te lopen. Vervolgens maakt de verbinding een knik richting het noorden.

Deeltraject Meppel – Lheebroek (kaart: Google Earth Pro)

Bij Oranje maakt de verbinding een knik richting het noordwesten om Smilde aan de zuidzijde te kruisen.

Vervolgens maakt de verbinding een knik richting het noordoosten en daarna een knik richting het noordwesten om ten noorden van Appelscha te lopen en ten oosten en Fochtelloo.

Deeltraject Lheebroek – Fochtelloo (kaart: Google Earth Pro)

Verder noordelijk maakt de verbinding een knik richting het noordoosten om ten oosten van Haulerwijk te lopen. Vervolgens maakt de verbinding een knik richting het noordoosten om ten noorden van Een en ten zuiden van Amerika, Steenberg, Roden, Alteveer en Lieveren te lopen. Voorbij Lieveren maakt de verbinding een knik richting het noorden om ten oosten van Roden en ten westen van Peize te vervolgen.

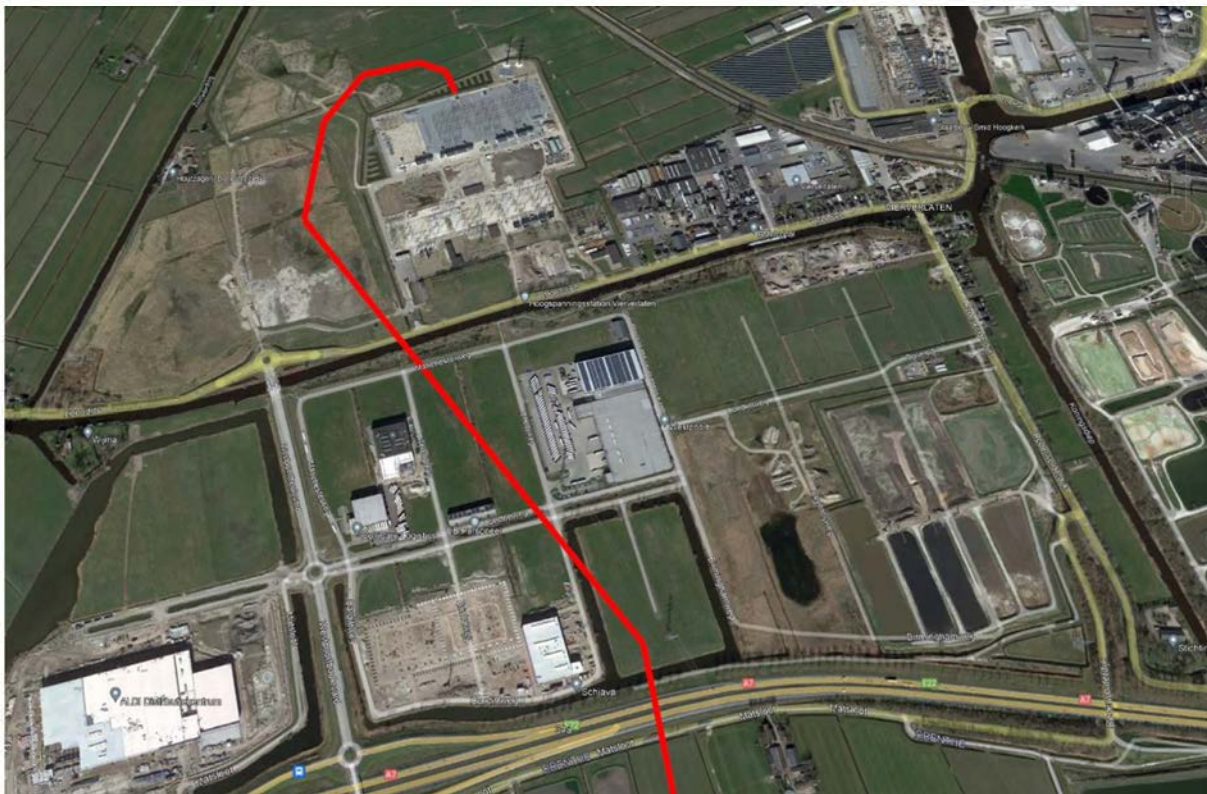
Deeltraject Fochtelloo – Lieveren (kaart: Google Earth Pro)

Het laatste stuk voorbij Roderwolde loopt de verbinding parallel met de 220 kV verbinding Vierverlaten Zeijerveen naar verdeelstation Vierverlaten. De 220 kV verbinding gaat rechtdoor naar het 220 kV station en de 380 kV verbinding maakt een boog om uiteindelijk aan de Noordzijde te kunnen aansluiten op het 380 kV station van Vierverlaten.

Deeltraject Lieveren – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou de aansluiting zonder modificaties op het verdeelstation aangesloten moeten kunnen worden. Ook hier geldt dat aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten een mogelijkheid is, maar dat dit de nodige aanpassingen in lay-out en infrastructuur op het verdeelstation vereist.

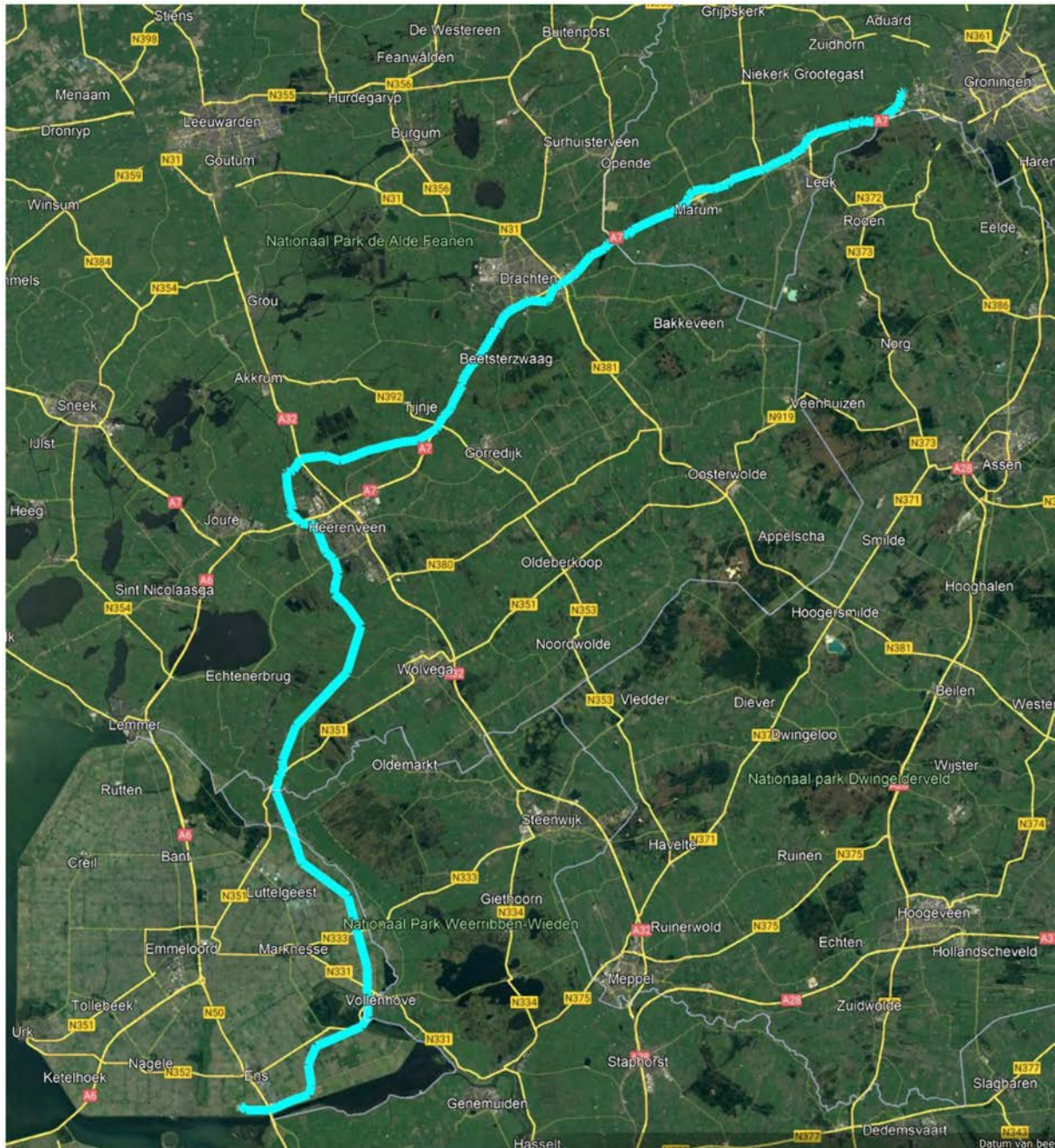
Aansluiting op de noordzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie C

Over het tracé.

Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtkaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

Overzichtkaartje variant C - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

Vanaf Ens loopt de verbinding het eerste stuk parallel met de bestaande verbindingen naar Zwolle en vervolgens parallel aan het Zwarte Meer om daarna naar het noorden af te buigen.

Hierna de bestaande 110 kV verbinding Emmeloord/Kampen-Vollenhove tot aan het 110 kV verdeelstation Vollenhove opgenomen kunnen worden in nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten.

Ditzelfde geldt voor de bestaande 110 kV verbinding Vollenhove-Lemmer tot aan Kuinre waar de bestaande 110 kV verbinding en de bestaande 220 kV verbinding elkaar kruisen.

Vanaf dit netknooppunt zou de bestaande 220 kV verbinding tot aan verdeelstation Oudehaske opgenomen kunnen worden nieuw 380 kV / 220 kV tracé met combinatiemasten..

Omdat Oudehaske met een ondergrondse 110 kV kabel verbonden is met windpark Friesland en de vraag naar energie en capaciteit toeneemt is het een optie om Oudehaske van een nieuw 380 kV verdeelstation te voorzien. Hierover geef ik aan het einde van dit document verdere uitleg (zie bijlage 1 toelichting op blz. 42).

Deeltraject Ens – Oudehaske (kaart: Google Earth Pro)

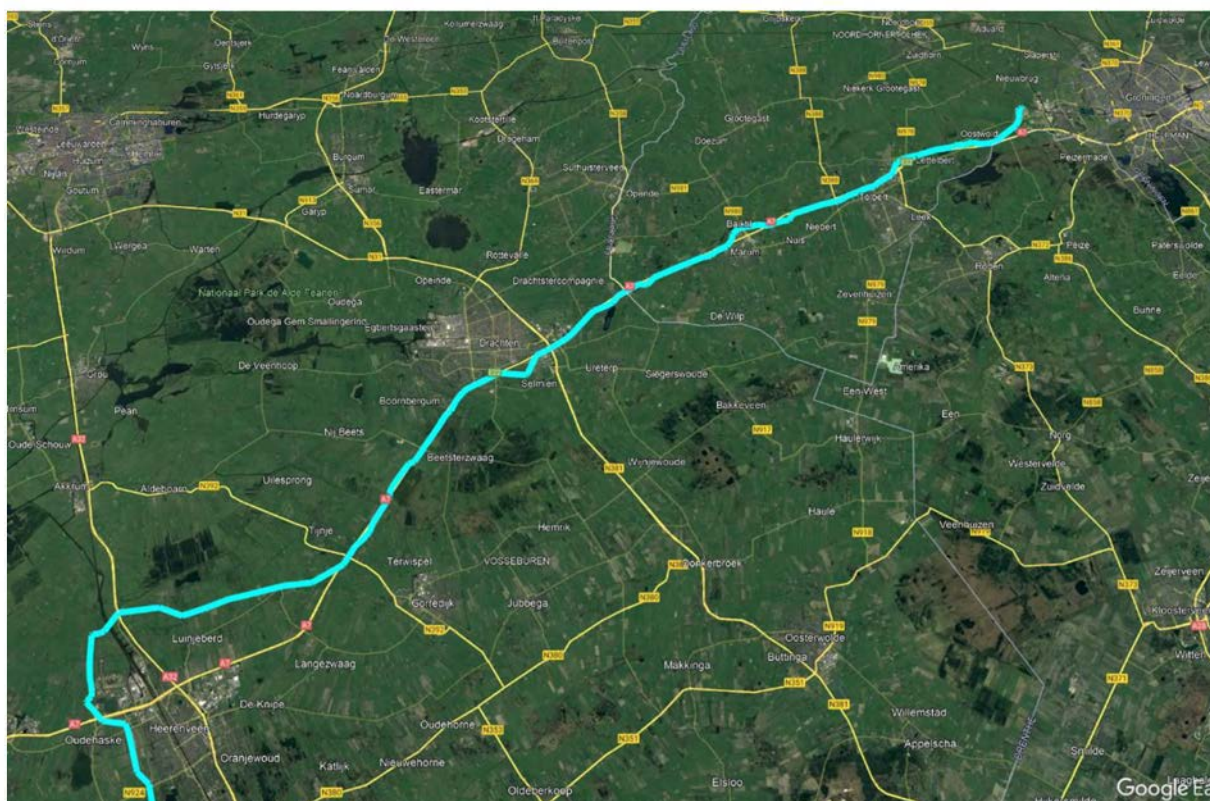
Na verdeelstation Oudehaske kruist de verbinding de bestaande 220 kV verbinding. Vervolgens buigt de verbinding naar het noordoosten af en kruist het Hearrenfeanster kanaal, de A32 en de bestaande 110 kV verbinding Oudehaske/Heerenveen-Rauwerd. Om de bebouwde kom van Tjalleberd te vermijden loopt de verbinding ten noorden van de plaats. Bij afslag Tijnje N392 A7 steekt de verbinding de A7 over om vervolgens tot aan Vierverlaten parallel aan de A7 te lopen.

Bij natuurgebied Beetstervaart steekt de verbinding de A7 over om aan de noordzijde van de A7 te vervolgen en het natuurgebied te vermijden. Daarna steekt de verbinding bij afslag Beetsterzwaag de A7 weer over om weer parallel aan de zuidzijde van de A7 te lopen.

Bij Drachten maakt de verbinding twee S bochten om de natuur en omwonenden zo min mogelijk te belasten.

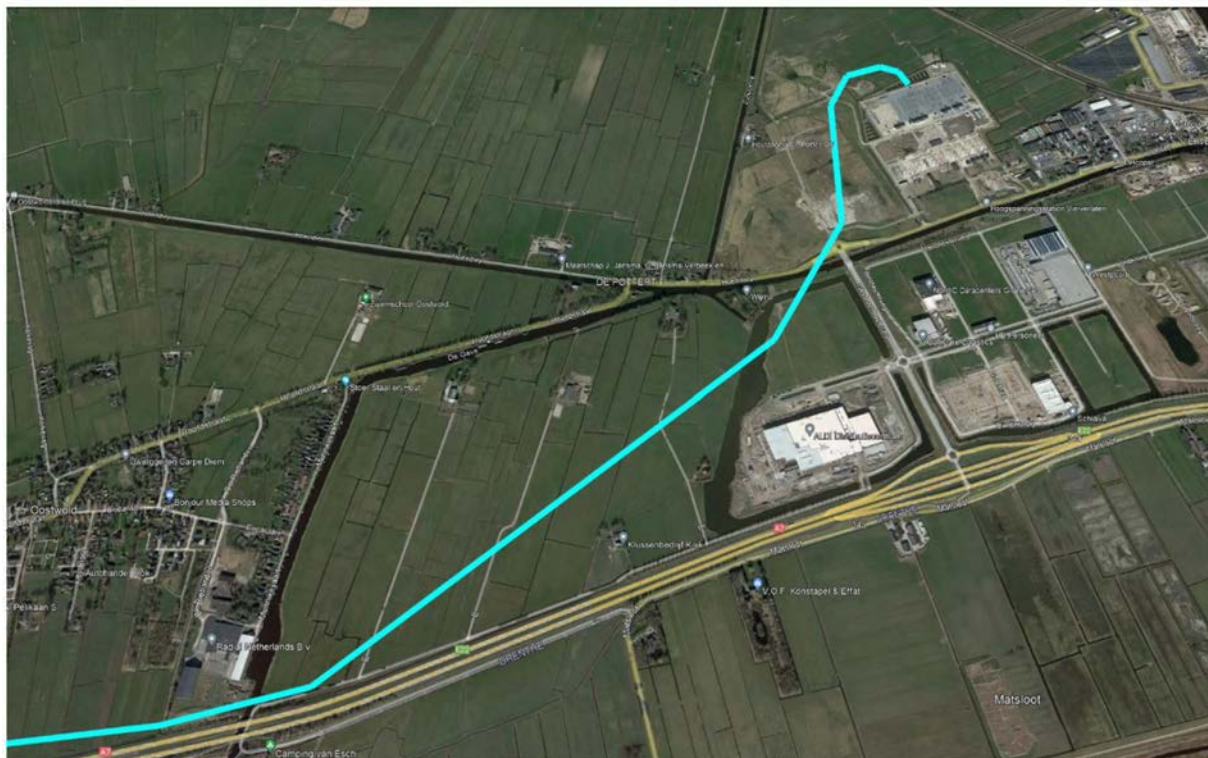
Bij Drachten kruist de verbinding knooppunt Drachten A7 N381 N31. Net voorbij Frieschepalen maakt de verbinding een S bocht om de Würzburg Riese radar bunkers te ontwijken. Net voor afslag Marum steekt de verbinding de A7 over om het bedrijventerrein aan de noordzijde van de A7 en de plaats te vermijden. Een stukje verderop steekt de verbinding de A7 over om weer aan de zuidzijde van de A7 parallel te lopen.

Bij afslag Leek steekt de verbinding voor de laatste keer de A7 over om aan de noordzijde van de A7 parallel te blijven. Nadat de verbinding de Munnikesloot overgestoken is verlaat de verbinding de A7 en maakt de verbinding een knik om het laatste stukje naar Vierverlaten te volgen. Na de rotonde bij het Hoendiep maakt de verbinding een paar hoeken om uiteindelijk aan de Noordzijde te kunnen sluiten op het 380 kV station van Vierverlaten.

Deeltraject Oudehaske – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou deze aansluiting zonder modificaties op het verdeelstation gerealiseerd moeten kunnen worden. Ook hier geldt dat aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten een mogelijkheid is, maar dat dit de nodige aanpassingen in lay-out en infrastructuur op het verdeelstation vereist.

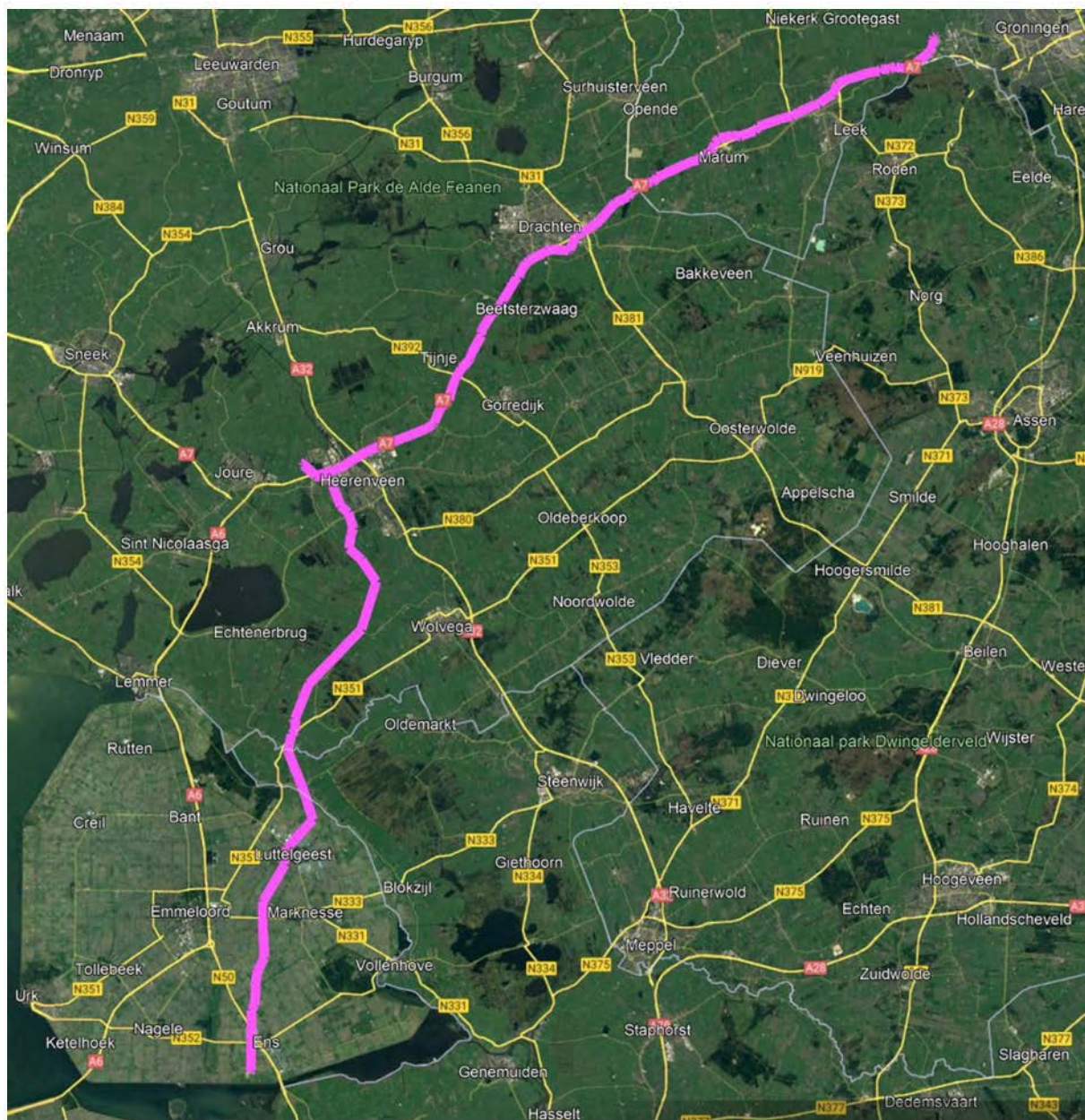
Ingezoomd op het verloop vanaf de A7 naar Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie D

Over het tracé.

Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtskaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

Overzichtskaartje variant D - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

De bestaande 220 kV verbinding tussen Ens en Oudehaske zou opgenomen kunnen worden nieuw 380 kV / 220 kV tracé met combinatiemasten..

Omdat Oudehaske met een ondergrondse 110 kV kabel verbonden is met windpark Friesland en de vraag naar energie en capaciteit toeneemt is het een optie om Oudehaske van een nieuw 380 kV verdeelstation te voorzien. Hierover geef ik aan het einde van dit document verdere uitleg (zie bijlage 1 toelichting op blz. 42).

Deeltraject Ens – Oudehaske (kaart: Google Earth Pro)

Na verdeelstation Oudehaske loopt de verbinding tot Vierverlaten parallel aan de A7. De bestaande 110 kV verbinding Oudehaske/Heerenveen-Rauwerd tot aan het 110 kV aftakpunt Omweg waar de verbinding knooppunt Heerenveen A32 A7 kruist, zou hier opgenomen kunnen worden in een nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten. Bij natuurgebied Beetstervaart steekt de verbinding de A7 over om aan de noordzijde van de A7 te vervolgen en het natuurgebied te vermijden. Daarna steekt de verbinding bij afslag Beetsterzwaag de A7 weer over om weer parallel aan de zuidzijde van de A7 te lopen.

Bij Drachten maakt de verbinding twee S bochten om de natuur en omwonenden zo min mogelijk te belasten.

Bij Drachten kruist de verbinding knooppunt Drachten A7 N381 N31. Net voorbij Frieschepalen maakt de verbinding een S bocht om de Würzburg Riese radar bunkers te ontwijken. Net voor afslag Marum steekt de verbinding de A7 over om het bedrijventerrein aan de noordzijde van de A7 en de plaats te vermijden. Een stukje verderop steekt de verbinding de A7 over om weer aan de zuidzijde van de A7 parallel te lopen.

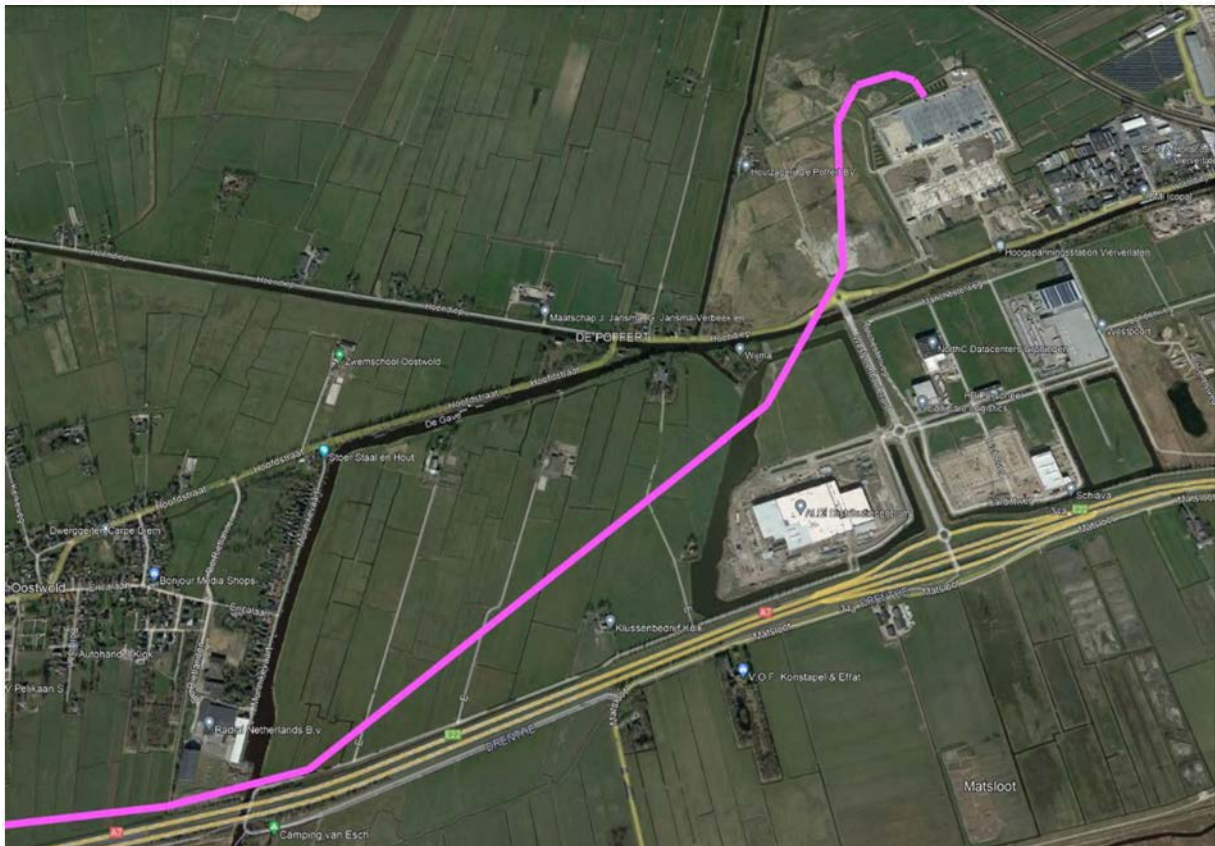
Bij afslag Leek steekt de verbinding voor de laatste keer de A7 over om aan de noordzijde van de A7 parallel te blijven. Nadat de verbinding de Munnikesloot overgestoken is verlaat de verbinding de A7 en maakt de verbinding een knik om het laatste stukje naar Vierverlaten te volgen. Na de rotonde bij het Hoendiep maakt de verbinding een paar hoeken om uiteindelijk aan te kunnen sluiten op het 380 kV station van Vierverlaten.

Deeltraject Oudehaske – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou de aansluiting zonder modificaties op de noordzijde van het verdeelstation gerealiseerd moeten kunnen worden.

Ook hier geldt dat aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten een mogelijkheid is, maar dat dit de nodige aanpassingen in lay-out en infrastructuur op het verdeelstation vereist.

Ingezoomd op het verloop vanaf de A7 naar Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie E

Over het tracé.

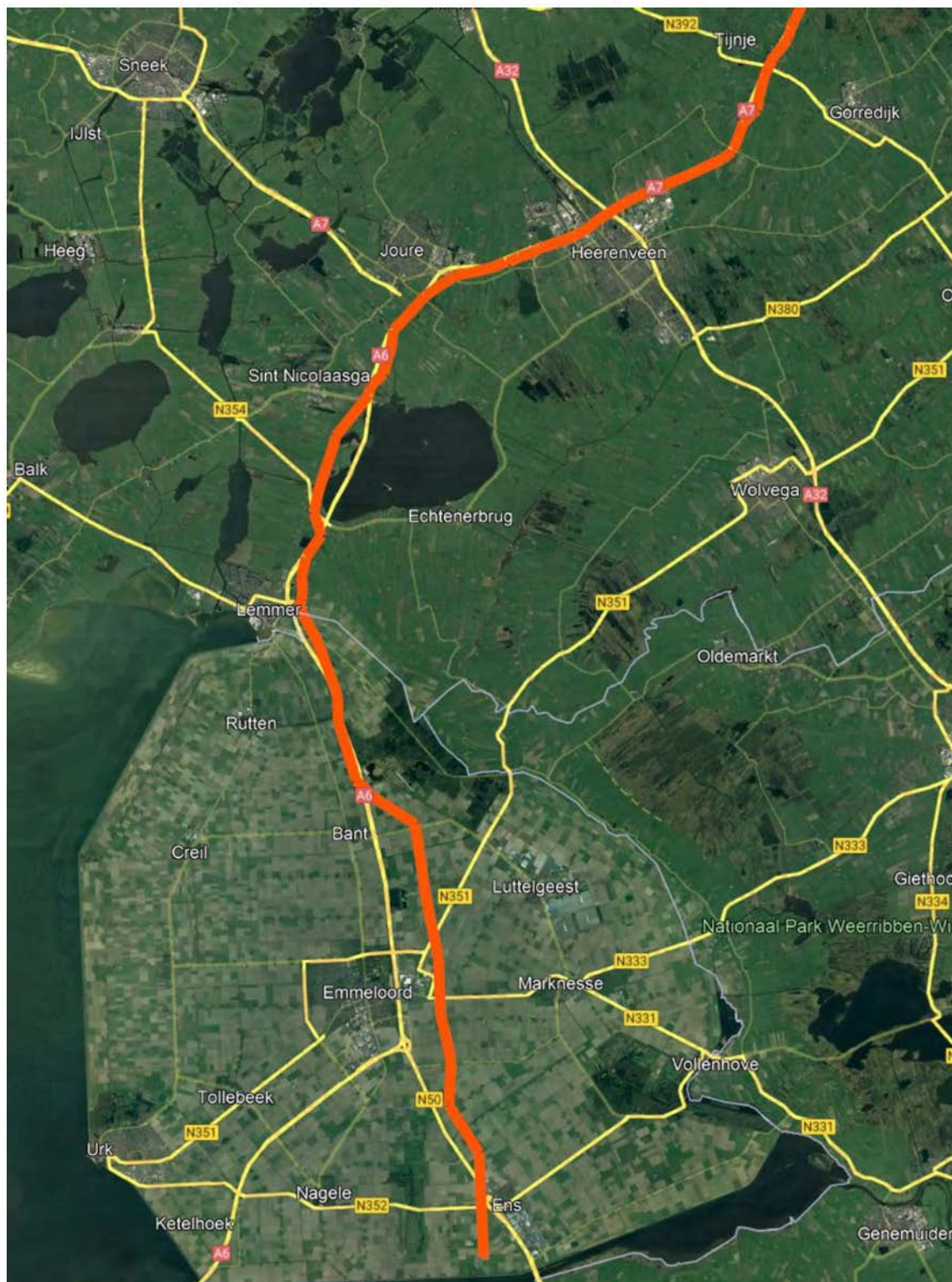
Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtskaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

Overzichtskaartje variant D - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

Vanaf Ens loopt de verbinding het eerste stuk parallel met de bestaande 220 kV verbinding. Nadat de verbinding de N50 overgestoken is verlaat de verbinding de bestaande 220 kV verbinding om aan de oostzijde van de N50 te lopen. Hierdoor vermijdt de verbinding de bebouwde kom van Emmeloord. Vervolgens steekt de verbinding o.a. de N331, N351 en de N715 over. De verbinding buigt hierna weer terug richting het westen om parallel met de A6 tot Joure te lopen. De bestaande 110 kV verbinding Lemmer-Oudehaske tussen Lemmer en Oudehaske zou opgenomen kunnen worden in nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten. Vanaf Haskerhorne loopt de verbinding tot aan Vierverlaten parallel aan de A7.

Deeltraject Ens – Tijnje (kaart: Google Earth Pro)

De bestaande 110 kV verbinding Oudehaske/Heerenveen-Rauwerd tot aan het 110 kV aftakpunt Omweg waar de verbinding knooppunt Heerenveen A32 A7 kruist, zou hier opgenomen kunnen worden in een nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten. Bij natuurgebied Beetstervaart steekt de verbinding de A7 over om aan de noordzijde van de A7 te vervolgen en het natuurgebied te vermijden. Daarna steekt de verbinding bij afslag Beetsterzwaag de A7 weer over om weer parallel aan de zuidzijde van de A7 te lopen.

Bij Drachten maakt de verbinding twee S bochten om de natuur en omwonenden zo min mogelijk te belasten.

Bij Drachten kruist de verbinding knooppunt Drachten A7 N381 N31. Net voorbij Frieschepalen maakt de verbinding een S bocht om de Würzburg Riese radar bunkers te ontwijken. Net voor afslag Marum steekt de verbinding de A7 over om het bedrijventerrein aan de noordzijde van de A7 en de plaats te vermijden. Een stukje verderop steekt de verbinding de A7 over om weer aan de zuidzijde van de A7 parallel te lopen.

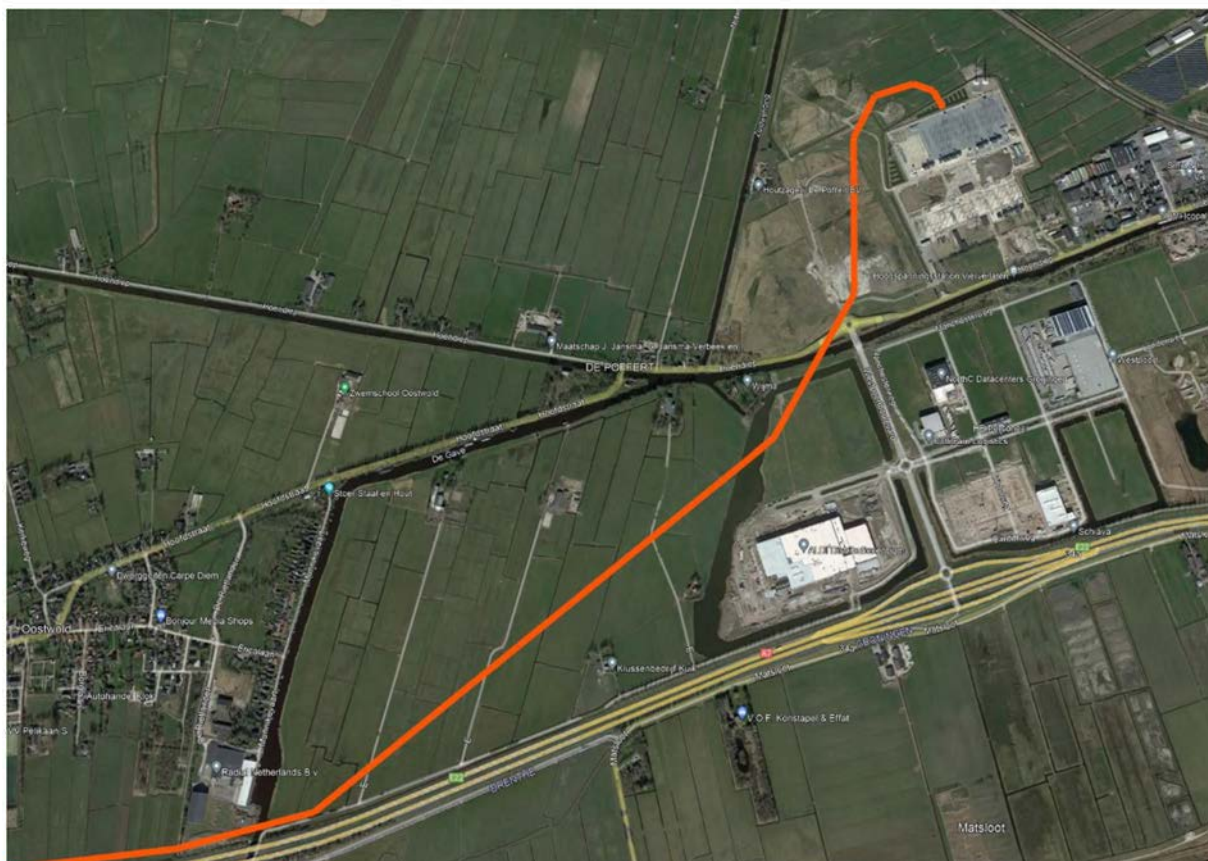
Bij afslag Leek steekt de verbinding voor de laatste keer de A7 over om aan de noordzijde van de A7 parallel te blijven. Nadat de verbinding de Munnikesloot overgestoken is verlaat de verbinding de A7 en maakt de verbinding een knik om het laatste stukje naar Vierverlaten te volgen. Na de rotonde bij het Hoendiep maakt de verbinding een paar hoeken om uiteindelijk aan te kunnen sluiten op het 380 kV station van Vierverlaten.

Deeltraject Oudehaske – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou de aansluiting zonder modificaties op de noordzijde van het verdeelstation gerealiseerd moeten kunnen worden.

Ook hier geldt dat aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten een mogelijkheid is, maar dat dit de nodige aanpassingen in lay-out en infrastructuur op het verdeelstation vereist.

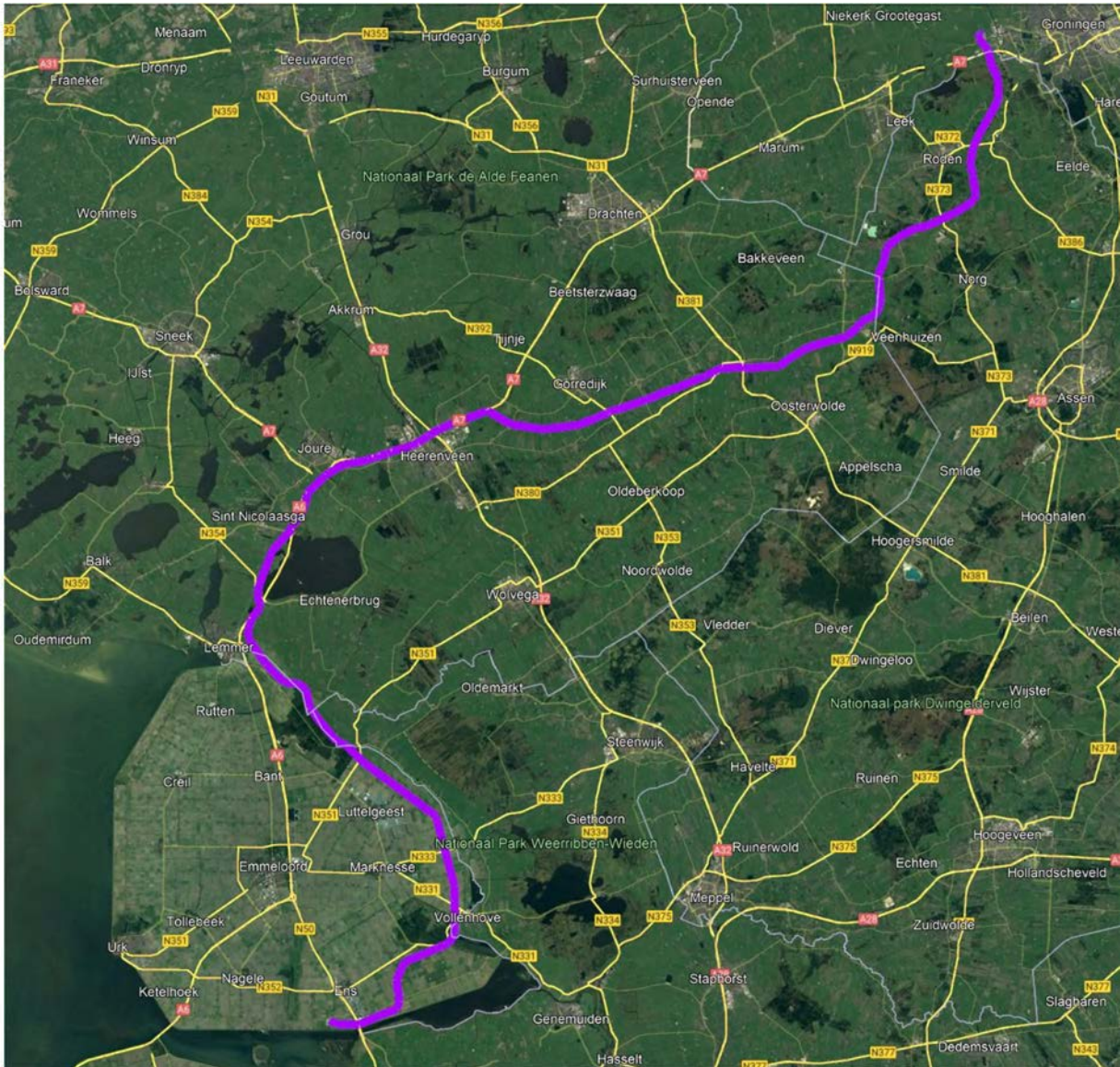
Ingezoomd op het verloop vanaf de A7 naar Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie F

Over het tracé.

Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtskaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

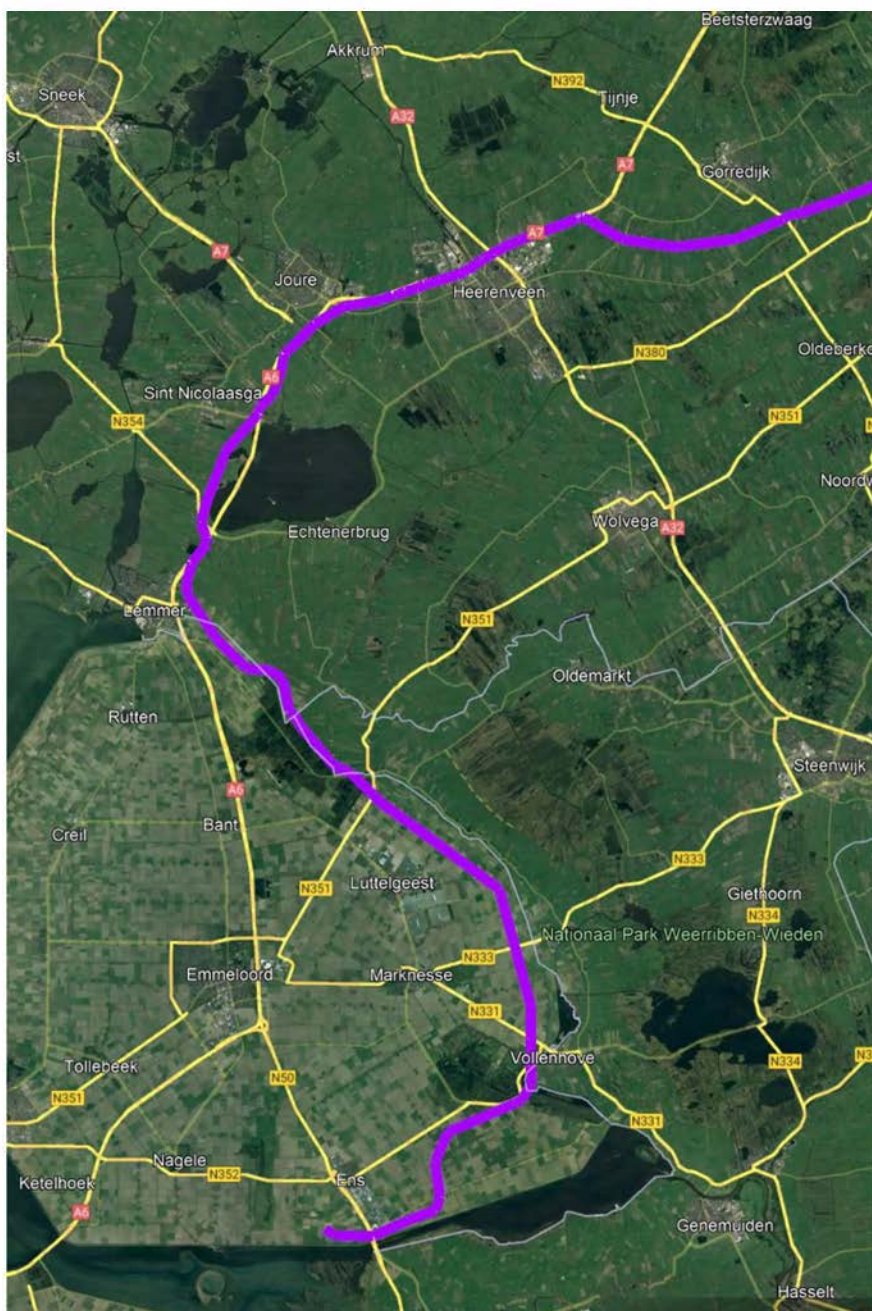
Overzichtskaartje variant F - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

Vanaf Ens loopt de verbinding het eerste stuk parallel met de bestaande verbindingen naar Zwolle en vervolgens parallel aan het Zwarte Meer om daarna naar het noorden af te buigen.

De bestaande 110 kV verbinding Emmeloord/Kampen-Vollenhove tot aan het 110 kV verdeelstation Vollenhove zou hier opgenomen kunnen worden in een nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten. Ditzelfde geldt voor de bestaande 110 kV verbinding Vollenhove-Lemmer tot aan het 110 kV verdeelstation Lemmer en ook voor de bestaande 110 kV verbinding Lemmer-Oudehaske. Vanaf Haskerhorne loopt de verbinding parallel aan de A7.

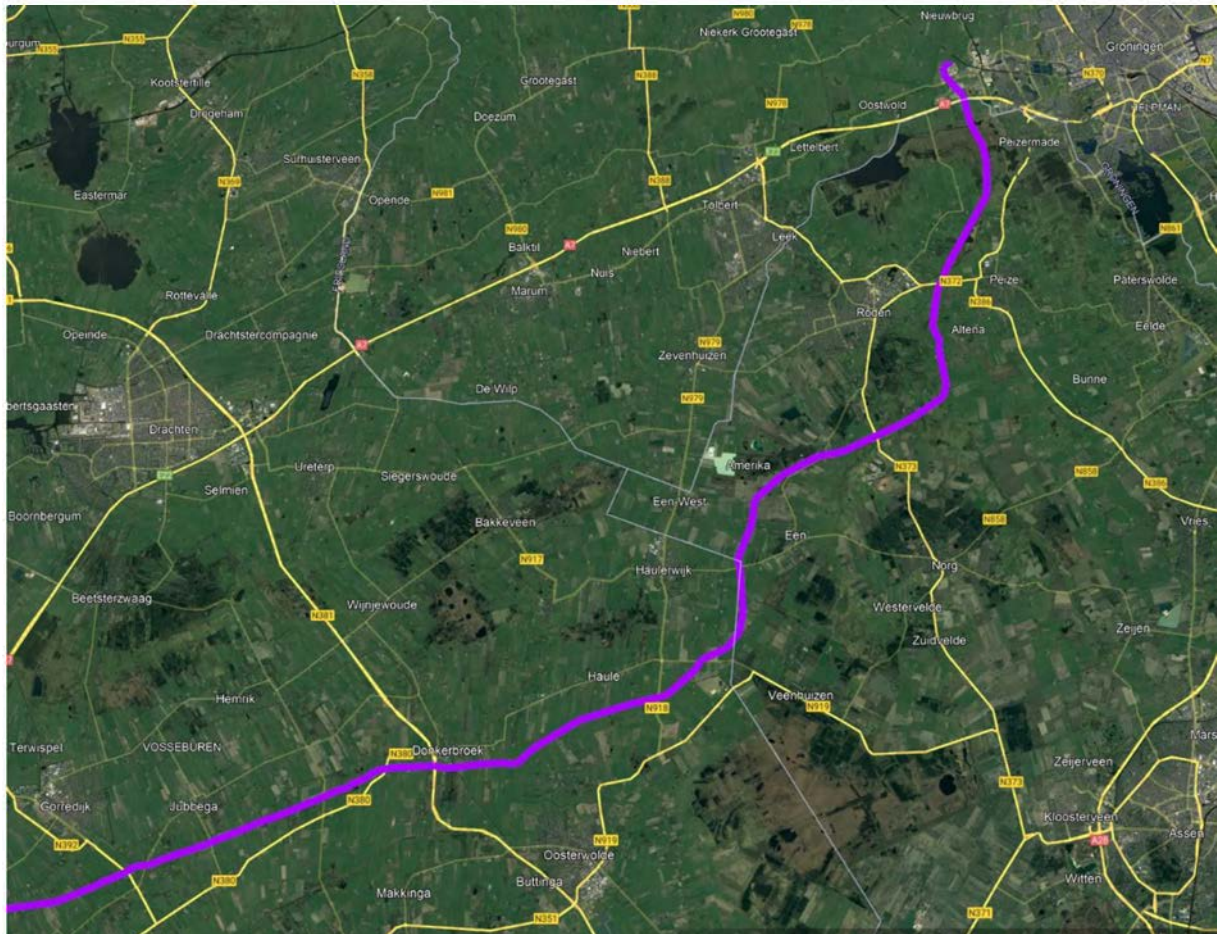
Na afslag Oudehaske A7 zou de bestaande 110 kV verbinding Oudehaske/Heerenveen-Rauwerd tot aan het 110 kV aftakpunt Omweg, waar de verbinding knooppunt Heerenveen A32 A7 kruist, opgenomen kunnen worden in een nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten.

Voorbij afslag Tjalleberd A7 verlaat de verbinding de A7. De bestaande 110 kV verbinding Oudehaske-Gorredijk-Drachten/Oosterwolde tot aan aftak Donkerbroek zou hier opgenomen kunnen worden in een nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten.

Deeltraject Ens – Gorredijk (kaart: Google Earth Pro)

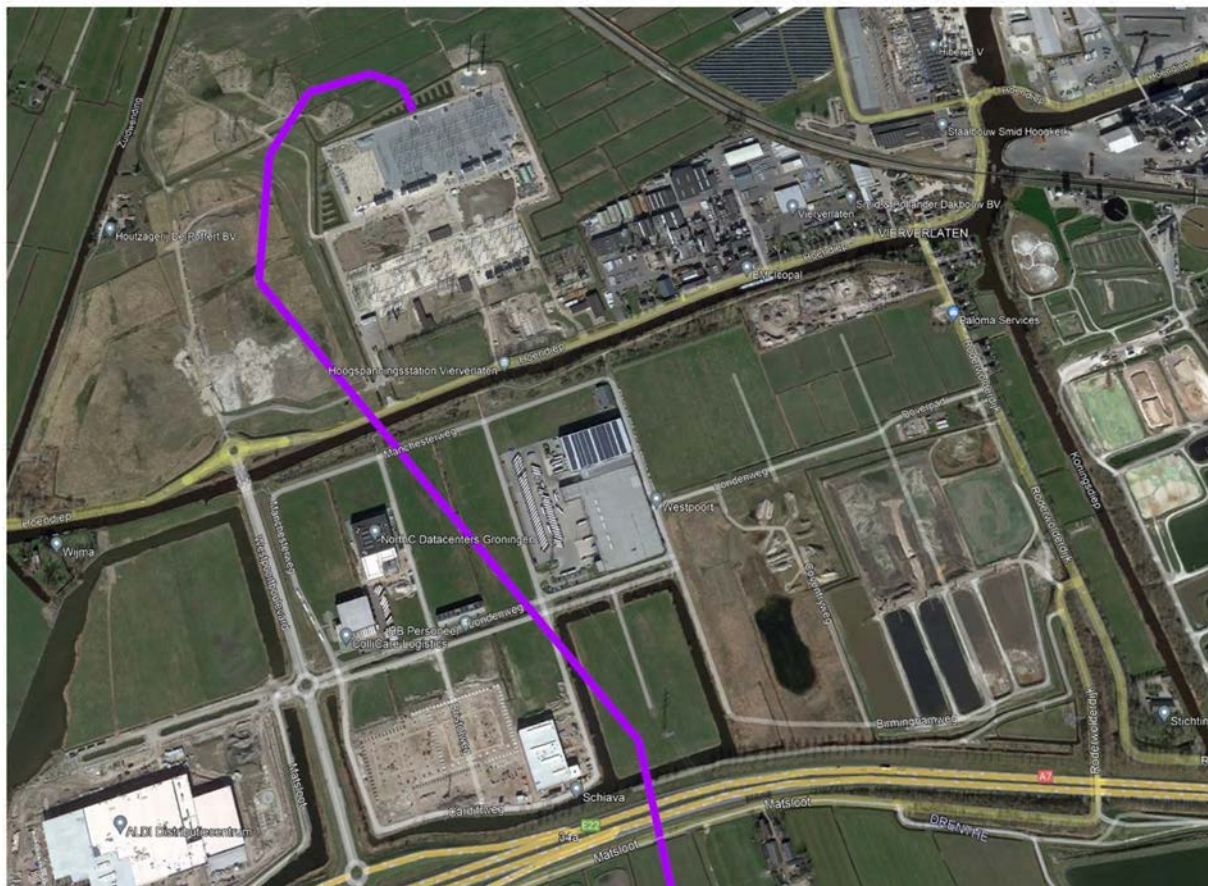
Om de bebouwde kom van Haule te vermijden loopt de verbinding ten zuiden van de plaats. Verder noordelijk maakt de verbinding een knik richting het noordoosten om ten oosten van Haulerwijk te lopen. Vervolgens maakt de verbinding een knik richting het noordoosten om ten noorden van Een en ten zuiden van Amerika, Steenberg, Roden, Alteveer en Lieveren te lopen. Voorbij Lieveren maakt de verbinding een knik richting het noorden om ten oosten van Roden en ten westen van Peize te vervolgen. Het laatste stuk voorbij Roderwolde loopt de verbinding parallel met de 220 kV verbinding Vierverlaten Zeijerveen naar verdeelstation Vierverlaten. De 220 kV verbinding gaat rechtdoor naar het 220 kV station en de 380 kV verbinding maakt een boog om aan de noordzijde van het 380 kV station te eindigen.

Deeltraject Gorredijk – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou de aansluiting zonder modificaties op de noordzijde van het verdeelstation gerealiseerd moeten kunnen worden.

Ook hier geldt dat aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten een mogelijkheid is, maar dat dit de nodige aanpassingen in lay-out en infrastructuur op het verdeelstation vereist.

Aansluiting op de noordzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Tracé 380 kV Vierverlaten Ens - optie G

Over het tracé.

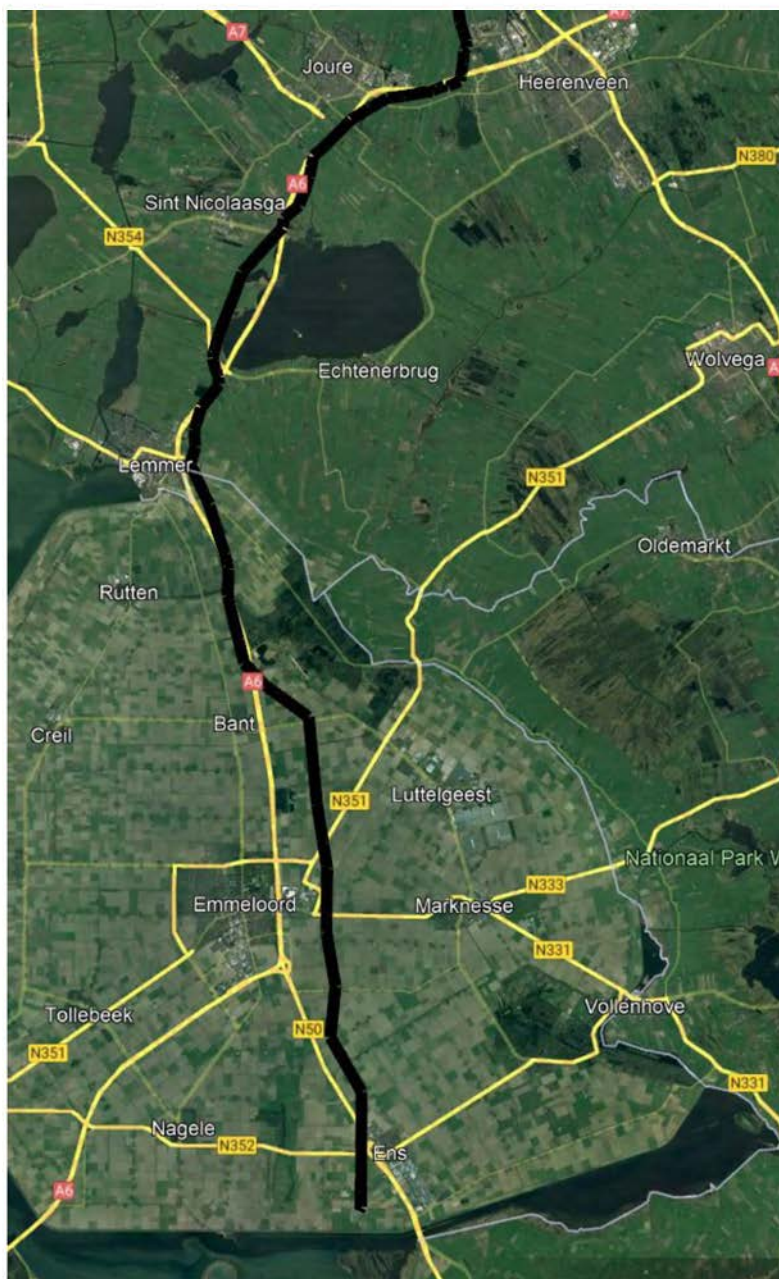
Ik heb zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur (Natura 2000), omwonenden en bestaande hoogspanningsverbindingen.

Hieronder volgt de beschrijving van het tracé. Ik begin met een overzichtskaartje van het gehele tracé. Daarna volgt een korte maar meer specifieke toelichting per deeltraject.

Overzichtskaartje variant G - 380 kV Vierverlaten – Ens (kaart: Google Earth Pro)

Vanaf Ens loopt de verbinding het eerste stuk parallel met de bestaande 220 kV verbinding. Nadat de verbinding de N50 overgestoken is verlaat de verbinding de bestaande 220 kV verbinding om aan de oostzijde van de N50 te lopen. Hierdoor vermijdt de verbinding de bebouwde kom van Emmeloord. Vervolgens steekt de verbinding o.a. de N331, N351 en de N715 over. De verbinding buigt hierna weer terug richting het westen om parallel met de A6 tot Joure te lopen. De bestaande 110 kV verbinding Lemmer-Oudehaske tussen Lemmer en Oudehaske zou opgenomen kunnen worden in nieuw 380 kV / 110 kV tracé met combinatiemasten. Vanaf Haskerhorne loopt de verbinding tot aan Oudehaske parallel aan de A7. Bij afslag Oudehaske A7 verlaat de verbinding de A7 en maakt de verbinding een boog richting het noorden. Omdat Oudehaske met een ondergrondse 110 kV kabel verbonden is met windpark Friesland en de vraag naar energie en capaciteit toeneemt is het een optie om Oudehaske van een nieuw 380 kV verdeelstation te voorzien. Hierover geef ik aan het einde van dit document verdere uitleg (zie bijlage 1 toelichting op blz. 42).

Deeltraject Ens – Oudehaske (kaart: Google Earth Pro)

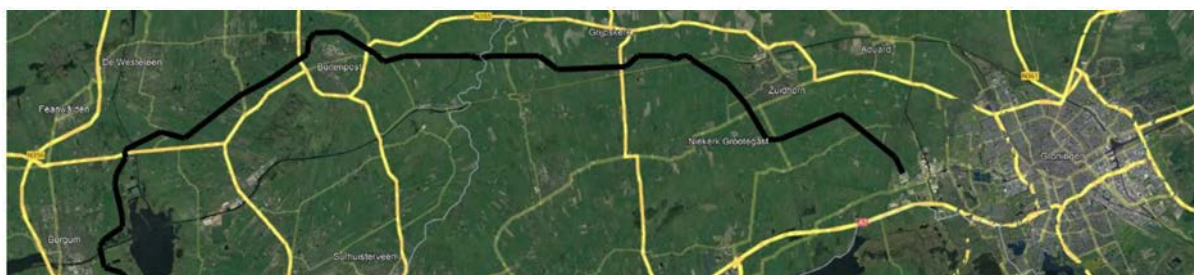
Na verdeelstation Oudehaske kruist de verbinding de bestaande 220 kV verbinding. Vervolgens buigt de verbinding naar het noordoosten af en kruist het Hearrenfeanster kanaal, de A32 en de bestaande 110 kV verbinding Oudehaske/Heerenveen-Rauwerd. Om de bebouwde kom van Tjalleberd te vermijden loopt de verbinding ten noorden van de plaats.

Bij Tijnje maakt de verbinding een boog naar het noorden en vervolgens een boog richting het noordoosten om de Veenhoop te vermijden. De verbinding loopt vervolgens tussen het natuurgebied de Nationaal Park de Alde Feanen en Drachten in. Om de bebouwde kom van Oudega te vermijden loopt de verbinding ten zuiden en ten oosten van de plaats. Vervolgens steekt de verbinding de N31 en de N356 over om ten oosten van Burgum zijn weg te kunnen vervolgen naar het bestaande 110 220 kV station bij de centrale van Burgum. Hier zou het een mogelijkheid kunnen zijn om de centrale van Burgum over te laten gaan op 380 kV en dat een nieuw 380 kV station Burgum gerealiseerd zou kunnen worden. Hierdoor zouden er net als vanaf Eemshaven ook vanaf Burgum kabels vanaf de Noordzee binnen kunnen komen. Hierover geef ik aan het einde van dit document verdere uitleg (zie bijlage 2 op blz. 43).

Deeltraject Oudehaske – Burgum (kaart: Google Earth Pro)

Na verdeelstation Burgum loopt de verbinding verder richting het noordoosten ten zuiden van Twijzelerheide en ten noorden van Twijzel. Om de bebouwde kom van Buitenpost te vermijden loopt de verbinding ten westen en ten noorden van de plaats. Vervolgens loopt de verbinding zoveel mogelijk parallel aan de spoorlijn Leeuwarden-Groningen. Om de bebouwde kom van Grijpskerk en station Grijpskerk te vermijden maakt de verbinding een boog om iets meer zuidelijk te lopen. Vervolgens buigt de verbinding weer terug om weer parallel aan de spoorlijn te lopen. Om de bebouwde kom van Zuidhorn te vermijden buigt de verbinding vlak voor de plaats naar het zuiden om zo Zuidhorn aan de west- en zuidzijde te passeren. Vervolgens loopt de verbinding weer parallel aan de spoorlijn tot aan Vierverlaten. Bij Vierverlaten verlaat de verbinding de spoorlijn en maakt het een boog om aan te kunnen sluiten op het 380 kV station van Vierverlaten.

Deeltraject Burgum – Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Op de plattegrond hieronder wordt voor de volledigheid ingezoomd op de mogelijke aansluiting op noordzijde van 380 kV verdeelstation Vierverlaten. Zoals het verdeelstation nu is ingericht zou de aansluiting zonder modificaties op het verdeelstation aangesloten moeten kunnen worden. Ook hier geldt dat aansluiten op de westzijde van het 380 kV verdeelstation Vierverlaten een mogelijkheid is, maar dat dit de nodige aanpassingen in lay-out en infrastructuur op het verdeelstation vereist.

Ingezoomd op het verloop vanaf de spoorlijn naar Vierverlaten (kaart: Google Earth Pro)

Voor- en nadelen van de 7 tracéopties

Voordelen optie A

- Bundeling is mogelijk/vereist met bestaande 110 kV verbindingen Vollenhove-Zwartsluis, Zwartsluis-Meppel en Meppel-Steenwijk.
- Het tracé loopt parallel aan de A32 en de A7 en tussen Steenwijk en Wolvega tevens evenwijdig aan de spoorlijn Zwolle-Leeuwarden. Door de hoogspanningsverbinding zoveel mogelijk te combineren met bestaande infrastructuur wordt de natuur zo weinig mogelijk belast.

Nadeel Optie A

- Optie A is 119 km en daarmee één van de langste tracés.

Voordeel optie B

- Bundeling is mogelijk/vereist met bestaande 110 kV verbindingen Vollenhove-Zwartsluis en Zwartsluis-Meppel.

Nadeel optie B

- Hoewel bij het ontwerp een zekere mate van afstand is aangehouden, moet er bij aanleg van dit tracé meer rekening mee worden gehouden, dat dit in de buurt van natuurgebieden wordt aangelegd (Natura 2000, met name het Dwingelderveld en Fochteloerveen).
- Optie B is 107 km en zit daarmee voor wat betreft lengte in de middenmoot.

Voordelen optie C

- Bundeling is mogelijk/vereist met bestaande 110 kV verbindingen Emmeloord/Kampen-Vollenhove en Vollenhove-Lemmer tot aan Kuinre.
- Bundeling is vanaf Kuinre mogelijk/vereist met de bestaande 220 kV verbinding naar Oudehaske.
- Het tracé loopt parallel aan de A7. Door de hoogspanningsverbinding zoveel mogelijk te combineren met bestaande infrastructuur wordt de natuur zo weinig mogelijk belast.
- Zoals aangegeven is bij Oudehaske de mogelijkheid om een nieuw 380 kV station te realiseren (zie bijlage 1 toelichting op blz. 42).
- Optie C is 106 km en zit daarmee voor wat betreft lengte in de middenmoot.

Voordelen optie D

- Bundeling is mogelijk/vereist met de bestaande 220 kV verbinding naar Oudehaske.
- Zoals aangegeven is bij Oudehaske de mogelijkheid om een nieuw 380 kV station te realiseren (zie bijlage 1 toelichting op blz. 42).
- Het tracé loopt parallel aan de A7. Door de hoogspanningsverbinding zoveel mogelijk te combineren met bestaande infrastructuur wordt de natuur zo weinig mogelijk belast.
- Optie D is 98,9 km en daarmee één van de kortste tracés.

Voordelen optie E

- Bundeling is mogelijk/vereist met de bestaande 220 kV verbinding tot aan de N50.
- Bundeling is mogelijk/vereist met de bestaande 110 kV verbinding Lemmer-Oudehaske.
- Het tracé loopt parallel aan de A7. Door de hoogspanningsverbinding zoveel mogelijk te combineren met bestaande infrastructuur wordt de natuur zo weinig mogelijk belast.
- Optie E is 97,7 km en is daarmee het kortste tracé.

Voordelen optie F

- Bundeling is mogelijk/vereist met bestaande 110 kV verbindingen Emmeloord/Kampen-Vollenhove, Vollenhove-Lemmer, Lemmer-Oudehaske en Oudehaske-Gorredijk-Drachten/Oosterwolde tot aan aftak Donkerbroek.

Nadeel optie F

- Optie F is 115 km en daarmee één van de langste tracés.

Voordelen optie G

- Bundeling is mogelijk/vereist met de bestaande 220 kV verbinding tot aan de N50.
- Bundeling is mogelijk/vereist met de bestaande 110 kV verbinding Lemmer-Oudehaske. Het tracé loopt parallel aan de A7.
- Zoals aangegeven is bij Oudehaske de mogelijkheid om een nieuw 380 kV station te realiseren (zie bijlage 1 toelichting op blz. 42).
- Zoals aangegeven is bij Burgum de mogelijkheid om een nieuw 380 kV station te realiseren (zie bijlage 2 op blz. 43).
- Het tracé loopt parallel aan de spoorlijn Leeuwarden-Groningen tussen Buitenpost en Zuidhorn en tussen Zuidhorn en Vierverlaten.

Nadeel optie G

- Optie G is 120 km en is daarmee het langste tracé.

Bijlage 1

Schets mogelijke nieuwbouw 380 kV station Oudehaske

Zoals aangegeven is bij Oudehaske de mogelijkheid om een nieuw 380 kV station te realiseren omdat Oudehaske met een ondergrondse 110 kV kabel verbonden is met windpark Friesland en de vraag naar energie en capaciteit toeneemt.

Hiervoor heb ik aan een locatie gedacht waar genoeg ruimte is aangezien erbij het bestaande 110-220 kV station weinig ruimte is.

Ook biedt het de mogelijkheid om vanaf Vierverlaten met 4 x 380 kV naar Oudehaske te gaan zodat je in de toekomst vanaf Oudehaske met 2 x 380 kV weer verder kan gaan naar Ens en Oterleek/Beverwijk.

Hieronder heb ik een overzichtskaartje van de locatie waar mogelijk een 380 kV station Oudehaske kan komen.

Voorgestelde locatie mogelijk nieuw verdeelstation Oudehaske 380 kV (kaart: Google Earth Pro).

Tracéopties C, D en G aangesloten op 380 kV Oudehaske (optie C is lichtblauw, optie D is roze en optie G is zwart) (kaart: Google Earth Pro).

Bijlage 2

Schets mogelijke nieuwbouw 380 kV station Burgum

Zoals aangegeven is bij Burgum de mogelijkheid om een nieuw 380 kV station te realiseren omdat het een mogelijkheid is om de centrale van Burgum over te laten gaan op 380 kV en dat daardoor een nieuw 380 kV station Burgum gerealiseerd zou kunnen worden. Hierdoor zouden er net als vanaf Eemshaven ook vanaf Burgum kabels vanaf de Noordzee binnen kunnen komen. Ook biedt het de mogelijkheid om vanaf Vierverlaten met 4 x 380 kV naar Burgum te gaan, zodat je in de toekomst vanaf Burgum met 2 x 380 kV weer verder kan gaan naar Oudehaske en Ens en Oterleek/Beverwijk. Hieronder heb ik een overzichtskaartje van de locatie waar mogelijk een 380 kV station Burgum kan komen.

Voorgestelde locatie mogelijk nieuw verdeelstation Burgum 380 kV (kaart: Google Earth Pro).

Tracé-optie G aangesloten op 380 kV Burgum (kaart: Google Earth Pro).

Verzonden: 12/27/2022 9:19:12 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 101

Postcode: 8500 AC

Woonplaats: Joure

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Gemeente De Fryske Marren

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zie bijlage

92469437_8417367_FW_Status_Landelijk_gebied_van_nationaal_belang_Haskerveenpolder.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Zie bijlage

92469437_8417368_Wederopbouwgebieden_en_de_Omgevingswet_RCE.docx

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Zie bijlage

92469437_8417369_Rotstergaast.docx

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Zie bijlage

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 15 december 2022 16:03
Aan: vierverlatenens <vierverlatenens@tennet.eu>
Onderwerp: RE: Vraag: nadere toelichting ingebrachte reacties tijdens werksessie TenneT (Vierverlaten - Ens)

DE FRYSKE MARREN

Dag [REDACTED]

Naar aanleiding van je vragen heb ik ter info twee mailtjes bijgevoegd: correspondentie over Rotstergaast en info over Wederopbouwgebied Haskerveenpolder.

En verder van onze kant ambtelijk de volgende opmerkingen om te betrekken bij jullie onderzoek:

- Eerder heeft de v.m. gemeente Skarsterlân gereageerd over de aan te houden magneetveldzones, die nu alleen maar groter gaan worden bij verzwaring van de masten, verzoek om dit mee te nemen in het onderzoek;
- In de bestaande situatie is sprake van hoogspanningslijnen die pal langs woningen lopen (b.v. [Jousterweg 241 Oudehaske](#)), dit is een goed moment om dit aan te passen. In de oude plannen was sprake van te verwijderen masten, het opruimen van de oude masten in deze situaties vinden we van belang om mee te nemen in het onderzoek; waar mogelijk ruim oude masten op en combineer in één mast;
- Vanuit ruimtelijke kwaliteit zijn additionele masten niet wenselijk en dient ondergrondse aanleg nadrukkelijk te worden onderzocht;
- Een te nadrukkelijke verbinding met A7/A6 is niet wenselijk, we willen het knooppunt Joure niet laten verstoren door hoogspanningslijnen met een industrieel karakter temeer omdat de route gereserveerd moet blijven voor de mogelijke komst van de Lelylijn;
- Onderzoek nut en noodzaak van regionale koppelingen met een 380 KV verbinding op de lange termijn;
- Maak een factsheet over belangrijke onderwerpen als afstand tot woningen, magneetveld boven grond en onder de grond, hoogte masten, mogelijkheden combineren e.d.;
- Bij de keuze voor het tracé moet behoud van de bestaande woningen het uitgangspunt zijn, dus geen sloop van woningen!
- Nadrukkelijk aandacht voor de discussie Rotstergaast over ondergrondse aanleg, zie de brieven van de bewoners en plaatselijk belang;

Verzoek om deze reactie mee te nemen als een inspraakreactie op uw plan waarvan de termijn nog tot 29 december loopt.

Als er vragen zijn verneem ik dat graag,

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Gemeente De Fryske Marren

Telefoon 14 05 14 (zonder kengetal)

E-mail info@defryskemarren.nlTwitter [@gemeenteDFM](https://twitter.com/gemeenteDFM)

Postadres Postbus 101, 8500 AC Joure

Website www.defryskemarren.nlFacebook [/gemeenteDFM](https://www.facebook.com/gemeenteDFM)

Gemeentehuis Joure

Servicepunt Balk

Servicepunt Lemmer

Locatie Woudstate

Herema State 1, Joure

Dubbelstraat 1, Balk

Vissersburen 88, Lemmer

Marconiweg 4-6, Joure

Proclaimer

Ik heb er alles aan gedaan om in deze e-mail zo actueel, juist en volledig mogelijk te zijn. Komt u toch iets tegen dat verouderd is/niet correct, laat het mij dan weten. Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Het bericht bevat mogelijk vertrouwelijke informatie en het is dan ook niet toegestaan om de informatie verder te verspreiden of openbaar te maken. Als deze e-mail u bij vergissing bereikt, stel dan de afzender hiervan op de hoogte en verwijder het bericht.

Van: vierverlatenens <vierverlatenens@tennet.eu>**Verzonden:** woensdag 14 december 2022 12:03**Aan:** [REDACTED]**Onderwerp:** Vraag: nadere toelichting ingebrachte reacties tijdens werksessie TenneT (Vierverlaten - Ens)

Beste [REDACTED]

Zojuist hebben wij elkaar telefonisch gesproken over een extra toelichting op reacties die u heeft ingebracht tijdens een werksessie. Nogmaals dank hiervoor.

Zoals afgesproken stuur ik hierbij de twee reacties waar het om gaat:

- "Rostergaast: ondergrondse aanleg discussie"
- "Haskerveen – polder boven. Joure aangewezen als wederopbouwgebied door ministerie."

Zou u deze nader willen toelichten?

Dan kan TenneT de reacties op een goede manier verwerken.

Alvast bedankt.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u mij gerust bellen of mailen. Ik ben bereikbaar via onderstaande gegevens.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]
[REDACTED]

Aanwezig: ma/di/wo/do/vrij

M [REDACTED]

E [REDACTED]

TenneT TSO B.V.
Utrechtseweg 310
Arnhem
Postbus 718
6800 AS Arnhem
Nederland

www.tennet.eu

Handelsregister: Arnhem 09155985

Denk aan het milieu. Print dit bericht alleen als het noodzakelijk is.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

2 attachments

 __attachment_message__1671802481543.eml
140K

 Rotstergaast.docx
511K

Van: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Status 'Landelijk gebied van nationaal belang' Haskerveenpolder
Datum: 13 december 2022 om 11:56
Aan: [REDACTED]

KD

Heren,

Te uwer informatie.

De Haskerveenpolder is in de NOVI aangemerkt als wederopbouwgebied. Dit heeft tot gevolg dat zowel in de omgevingsvisie als in het omgevingsplan aandacht dient te zijn voor de gebiedskwaliteiten en de bescherming daarvan. In het bestemmingsplan Buitengebied Noord 2017 is hier wel aandacht voor geweest, maar de status van wederopbouwgebied heeft tot gevolg dat dit in het omgevingsplan nog beter geborgd dient te worden. In artikel 5.130 Bkl zijn daarvoor instructieregels opgenomen. Wanneer wij daar aan toe zijn, zullen we derhalve rekening moeten houden met dit alles.

[REDACTED]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 12 december 2022 09:27
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Status 'Landelijk gebied van nationaal belang' Haskerveenpolder

Beste [REDACTED]

Bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heb ik nog nagevraagd wat de status van de Haskerveenpolder is. Zie onderstaand antwoord van de RCE.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 9 december 2022 10:15
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Status 'Landelijk gebied van nationaal belang' Haskerveenpolder

Beste [REDACTED]

Hierbij mail ik je een document dat binnen de RCE is opgesteld, juist om vragen zoals De Fryske Marren die heeft over de status van Wederopbouwgebieden te kunnen beantwoorden. Ik heb hieronder jouw vragen beantwoord aan de hand van dit document.

[REDACTED]

- **IS deze intentieverklaring nog wel van kracht?**
De intentieverklaring is per 1 januari 2022 verlopen. Voor de status van de gebieden heeft dit geen gevolgen omdat de wederopbouwgebieden zijn opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).
- **In hoeverre zijn deze gebieden nu geborgd via de NOVI?**
In de NOVI is onder andere het nationale belang nr. 19 opgenomen waarin de wederopbouwgebieden genoemd worden.
(...) bevat de NOVI een drietal afwegingsprincipes, waaronder nr. 2: "kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal".
De 30 gebieden zijn dus aangemerkt als wederopbouwgebied van nationaal belang in de NOVI (en daarvoor ook al in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR i.c.m. Visie Erfgoed en Ruimte).
- **Wat wordt er van gemeenten verwacht over borging van dit soort gebieden in bv de gemeentelijke omgevingsvisie en omgevingsplannen?**
Het is van belang de wederopbouwgebieden (...) te betrekken bij de gemeentelijke omgevingsvisie.
De kernkwaliteiten (inventarisatie, analyse en waardering, is voor de wederopbouwgebieden van nationaal belang gedaan door de RCE) van de gebieden moeten beschermd worden via het omgevingsplan.
- **Wanneer of in wat soort gevallen raadplegen wij als gemeente de RCE bij wijzigingen in dit gebied? Zijn hier procesafspraken over gemaakt? Of wordt dat geheel aan gemeente overgelaten?**
De provincies zijn medeverantwoordelijk voor het nationaal belang en hebben een rol in het kader van interbestuurlijk toezicht. Lokale commissies en provinciale organisaties op het terrein van cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit kunnen betrokken worden voor kennis en advies bij planvorming.
De RCE stelt zijn kennis en expertise beschikbaar in het geval van ontwikkelingen die een wezenlijke impact hebben op de kernkwaliteiten, in een vroegtijdig stadium van de planvorming of mogelijk via een Omgevingstafel. De RCE wordt ook graag betrokken bij de gemeentelijke omgevingsvisie.
Als tijdens planvorming duidelijk wordt dat de kernkwaliteiten in essentie worden aangetast, en het nationaal belang in het geding is, is het van belang de RCE tijdig te informeren en te betrekken.

Kun je hiermee uit de voeten? Zo niet, eventuele vervolgvragen leg ik graag aan onze juristen voor.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort
Postbus 1600 | 3800 BP | Amersfoort

T [Redacted]
M [Redacted]
www.cultureelerfgoed.nl

Van: [Redacted]
Verzonden: dinsdag 6 december 2022 17:21
Aan: [Redacted]

Opdrachtgever: RCE, Status: II, gebied: gebied van nationaal belang, Hoofdwedde: [Redacted]

Onderwerp: RE: Status Landelijk gebied van nationaal belang Haskerveenpolder

Beste [REDACTED] alvast bedankt!

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 17:14

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Status 'Landelijk gebied van nationaal belang' Haskerveenpolder

Beste [REDACTED]

Op zich ben je bij mij aan het goede adres als aanspreekpunt voor Friesland. Het antwoord op je (terechte) vragen heb ik echter niet paraat.

Ik weet dat er meer zorgen leven over het feit dat de intentie-overeenkomsten zijn afgelopen terwijl er geen nieuwe afspraken zijn gemaakt. In feite zijn deze tussen wal en schip komen te vallen doordat de Omgevingswet nog niet in werking is getreden. Gesteld wordt dat de wederopbouwgebieden worden behandeld als beschermde gezichten (daarom zijn ze ook in de NOVI als nationaal belang opgenomen), maar de hele harde juridische onderbouwing daarvoor heb ik niet.

Ik ga op zoek naar een antwoord voor jou (en de Fryske Marren).

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort

Postbus 1600 | 3800 BP | Amersfoort

T [REDACTED]

www.cultureelerfgoed.nl

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 6 december 2022 10:06

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Status 'Landelijk gebied van nationaal belang' Haskerveenpolder

DE FRYSKE MARREN

Beste [REDACTED]

Naar aanleiding van onze eerder mailwisseling over de Haskerveenpolder, hierbij nog een aantal vragen.

Mogelijk ben ik bij jou niet aan het goede adres. Mocht dat niet zo zijn stuur dan gerust deze vragen door.

Het 'Landelijk gebied van nationaal belang' de Haskerveenpolder ligt dus in onze gemeente. Graag zou ik willen weten wat **de status van dit gebied** is.

Zo is er in het verleden een Intentieverklaring 'Toonbeelden van de Wederopbouw' door onze gemeente ondertekend. In deze intentieovereenkomst staat:

- "Deze overeenkomst wordt aangegaan tot en met het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet danwel tot 31 december 2021.
- Een half jaar voor het aflopen van de overeenkomst zal het Rijk de overeenkomst evalueren en zal bezien worden of verlenging ervan wenselijk is."

Daarnaast zie ik dat deze gebieden ook benoemd worden in de NOVI.

Mijn vragen zijn:

- is deze intentieverklaring nog wel van kracht?
- In hoeverre zijn deze gebieden nu geborgd via de NOVI?
- Wat wordt er van gemeenten verwacht over borging van dit soort gebieden in bv de gemeentelijke omgevingsvisie en omgevingsplannen?
- Wanneer of in wat soort gevallen raadplegen wij als gemeente de RCE bij wijzigingen in dit gebied? Zijn hier procesafspraken over gemaakt? Of wordt dat geheel aan gemeente overgelaten?

Voor mij persoonlijk zijn dit soort gebieden namelijk geheel nieuw. Ben benieuwd naar jullie antwoorden.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Gemeente De Fryske Marren

Telefoon 14 05 14 (zonder kengetal)

E-mail info@defryskemarren.nl

Twitter [@gemeenteDFM](https://twitter.com/gemeenteDFM)

Postadres Postbus 101, 8500 AC Joure

Website www.defryskemarren.nl

Facebook [/gemeenteDFM](https://facebook.com/gemeenteDFM)

Gemeentehuis Joure

Herema State 1, Joure

Servicepunt Balk

Dubbelstraat 1, Balk

Servicepunt Lemmer

Vissersburen 88, Lemmer

Locatie Woudstate

Marconiweg 4-6, Joure

Proclaimer

Ik heb er alles aan gedaan om in deze e-mail zo actueel, juist en volledig mogelijk te zijn. Komt u toch iets tegen dat verouderd is/niet correct, laat het mij dan weten. Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Het bericht bevat mogelijk vertrouwelijke informatie en het is dan ook niet toegestaan om de informatie verder te verspreiden of openbaar maken. Als deze e-mail u bij vergissing bereikt, stel dan de afzender hiervan op de hoogte en verwijder het bericht.

Wederopbouwgebiede...E.docx

Wederopbouwgebieden en Omgevingswet
RCE, 21-06-2022

In 2016 hebben alle wethouders van de 30 wederopbouwgebieden van nationaal belang een intentieverklaring ondertekend met onze minister. Deze afspraak was een gevolg van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012), en vooral een bestuurlijke bevestiging om als overheden gezamenlijk in te zetten op behoud en ontwikkeling van de wederopbouwgebieden.

De kernkwaliteiten zijn per gebied uitgewerkt in een gebiedsdocument en hier te downloaden: <https://www.cultureelerfgoed.nl/zoeken?trefwoord=wederopbouwgebieden%2Dgebiedsdocumentatie&sorteren%2Dop=datum>

Conform het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten gemeenten momenteel rekening houden met cultureel erfgoed in hun bestemmingsplannen. Dit betekent dat de kernkwaliteiten van de wederopbouwgebieden ook betrokken moeten worden.

De intentieverklaring is per 1 januari j.l. verlopen. Voor de status van de gebieden heeft dit geen gevolgen omdat de wederopbouwgebieden zijn opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Omdat hier wellicht vragen over bestaan hieronder een korte toelichting over de gebieden en de Omgevingswet straks, en de rol van de RCE bij planvorming.

NOVI en wederopbouwgebieden

In de NOVI is onder andere het nationale belang nr. 19 opgenomen waarin de wederopbouwgebieden genoemd worden.

Nr. 19. Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang.

Het is van nationaal belang de kernkwaliteiten van stad en land te waarborgen. Dit uit zich in bescherming van waardevolle, open en kwetsbare landschappen en bebouwde gebieden, uitgaand van hun kernkwaliteiten. Bij (stedelijke) groei, verdichting, transformatie of krimp moet rekening worden gehouden met unieke landschappelijke structuren en objecten, cultuurlandschappen (of onderdelen daarvan), archeologische monumenten, gebouwde of aangelegde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en (genomineerde) werelderfgoederen en wederopbouwgebieden van nationaal belang. Die kernkwaliteiten kunnen ook benut worden bij ruimtelijke opgaven en transformaties, bijvoorbeeld met de inzet van ruimtelijk ontwerp.

Daarnaast bevat de NOVI een drietal afwegingsprincipes, waaronder nr. 2: "kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal".

Bescherming en ontwikkeling kernkwaliteiten

De 30 gebieden zijn dus aangemerkt als wederopbouwgebied van nationaal belang in de NOVI (en daarvoor SVIR/VER).

- Het is van belang de wederopbouwgebieden, net als al het andere cultureel erfgoed dat op basis van inventarisatie, analyse en waardering voor bescherming in aanmerking komt, te betrekken bij de gemeentelijke omgevingsvisie. Daarin worden kaders voor de toekomstige ontwikkeling geschetst.
- De kernkwaliteiten van de gebieden moeten beschermd worden via het omgevingsplan. Artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) draagt gemeenten op rekening te houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, en regels te stellen ter bescherming van cultureel erfgoed dat daarvoor in aanmerking komt (op basis van inventarisatie, analyse en waardering, wat voor de wederopbouwgebieden van nationaal belang al is gedaan). De hierboven genoemde gebiedsdocumenten met daarin de beschreven kernkwaliteiten dienen hierbij als basis.

De juridische kaders voor het door te voeren vergunningstelsel zijn als volgt:

- In tegenstelling tot rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten is vergunningvrij bouwen niet ingeperkt. Wel is het mogelijk om vergunningplichtige bouwactiviteiten bij te sturen via bijvoorbeeld welstandseisen en andere kwaliteitseisen, vergelijkbaar met de eisen binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht. De wederopbouwgebieden kwalificeren in Omgevingswet-termen ook als stads- en dorpsgezichten (of cultuurlandschappen, waar het ruilverkaveling betreft).
- Het is mogelijk een sloopvergunningplicht op te nemen. Ook hier geldt dat maatwerk mogelijk is zodat dit toegepast kan worden voor bouwwerken die van belang zijn voor behoud of de beleving van de kernkwaliteiten.
- Voor het onbebouwd deel van het gebied zijn een aanlegvergunningplicht en zo nodig een kapvergunningplicht mogelijk.

Rol provincies en RCE

De provincies zijn medeverantwoordelijk voor het nationaal belang en hebben een rol in het kader van interbestuurlijk toezicht. Lokale commissies en provinciale organisaties op het terrein van cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit kunnen betrokken worden voor kennis en advies bij planvorming.

De RCE stelt zijn kennis en expertise beschikbaar in het geval van ontwikkelingen die een wezenlijke impact hebben op de kernkwaliteiten, in een vroegtijdig stadium van de planvorming of mogelijk via een Omgevingstafel. De RCE wordt ook graag betrokken bij de gemeentelijke omgevingsvisie.

Als tijdens planvorming duidelijk wordt dat de kernkwaliteiten in essentie worden aangetast, en het nationaal belang in het geding is, is het van belang de RCE tijdig te informeren en te betrekken.

De RCE heeft ook een algemene adviesrol. Voor grote ruimtelijke thema's (transformatie en herbestemming, verduurzaming, klimaatadaptatie, water, verstedelijking, transitie landelijk gebied) ontwikkelt de RCE kennisdocumenten, kaders en handreikingen ten behoeve van een zorgvuldige omgang met ons cultureel erfgoed. Deze producten zijn te raadplegen via onze website.

Ter kennisneming aan:

Tennet, 0. van Westrenen, P.O. Box 718, 6800 AS Arnhem 765200609

gemeente

Skarsterlân

Jo ure

Plaatselijk Belang Rotstergaast e.o., p/a/ Schoterweg
14, 8462 TD Rotstergaast

Belanghebbenden Snakkerbuorren Rotstergaast, g Sualdcerbuorren
10, 8462 TC Rotstergaast

Postadres
Postbus 101

Bezoekadres
Herema State 1, Joure

t (0513) 481 234

f (0513) 413 684

info@skarstertan.nl

www.skarsterlan.nt

Aan de minister van Economische Zaken

Postbus 20101

2500 EC DEN HAAG

19

december 2012, kenmerk IC-19-12-12-GZ

In behandeling bij de heer G. Zaal, doorkiesnummer (0513) 481 384

Onderwerp: voorgenomen aanleg hoogspanningslijn Noord-West 380kV/knelpunt
Snakkerbuorren in Rotstergaast, gemeente Skarsterlan

1 bijlage

Hooggeachte heer Kamp,

Momenteel zijn voorbereidingen gaande om te komen tot de aanleg van het deel van de 380kV hoogspanningsleiding dat door de gemeente Skarsterlin loopt.

Het tracé zoals dat nu bekend is heeft in grote lijnen onze instemming, zij het dat wij hierbij voor het oplossen van het knelpunt voor de woningen aan de Snakkerbuorren in Rotstergaast uw bijzondere aandacht en medewerking willen vragen.

Diverse bewoners van de Snakkerbuorren en de Vereniging voor Plaatselijk Belang Rotstergaast e.o. hebben u onlangs brieven gestuurd waarin zij hun ernstige zorgen hebben geuit en voorstellen hebben gedaan om de aanmerkelijke negatieve gevolgen te beperken. Met name twee woningen aan de [redacted] worden door de plannen volledig ingesloten door twee hoogspanningslijnen, zowel de 110 kV als de 380kV-verbinding.

[redacted] betreft een melkveehouderij ; dit bedrijf komt doordat het wordt ingesloten op slot te zitten en zal geen doorgroeimogelijkheden meer hebben.

Wij willen hierbij de door de bewoners en plaatselijk belang genoemde zorgen en bezwaren nadrukkelijk onder uw aandacht brengen en u vragen om mee te werken aan een reële oplossing van dit ernstige knelpunt.

Bij (bijgevoegde) brief van 22 november 2011 hebben Gedeputeerde Staten van Fryslan u reeds geadviseerd over de Combinatie Oudehaske-Rotstergaast en over het oplossen van dit knelpunt.

Vervolg brief d.d. 14 december 2012, kenmerk . Blad 2

Wij ondersteunen het advies van de provincie Fryslin volledig en wij vragen u hierbij met klem om het 110 kV deel tot aan de knik zuidelijk van de Tsjonger ook, net als de rest vanaf Oudehaske, ondergronds aan te brengen.

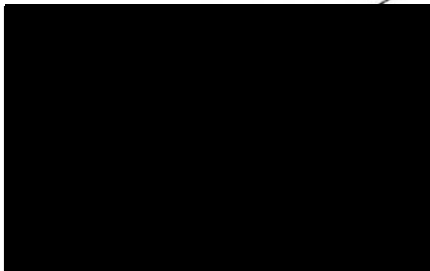
Hiermee zal het Tsjongerdal ruimtelijk ook niet meer verstoord worden dan met de nieuwe hoge masten.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Skarsterlân,
namens hen,

het hoofd van de afdeling ruimte,

Aan:
 College van Burgemeester en Wethouders van Skarsterlân
 T.a.v. [REDACTED]

Postbus 101
 8500 AC JOURE

GEMEENTE SKARSTERLAN stuknummer **2012.7061**

Ontvangstdatum: 04-12-2012
 Behandelend ambtenaar: visie
 Streetdatum: 5-U"1-2U13
 Classificatienummer: -1.824.22
 Cluster Visie
 Griffie 2012. 7063

3767

Rotstergaast 28 november 2012

1 ex. **1111 11** 1 **11111111111111111111111111111111**

Betreft : gevolgen aanleg nieuwe hoogspanningsverbinding 380 kV Noord-West

Geachte college

Graag brengen wij het volgende bij u onder de aandacht:

Onlangs zijn wij geïnformeerd over de aanleg van de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding. De nieuwe verbinding heeft grote gevolgen voor de woonsituatie. Graag brengen wij onze bezwaren onder uw aandacht.

Hierbij sturen wij u de brief zoals wij die verstuurd hebben aan het ministerie. In deze brief en de bijlage, een brief die we gezamenlijk als buurtgenoten hebben gestuurd, beschrijven we onze bezwaren.

Wij verzoeken u hiervan kennis te nemen en vragen om uw medewerking en steun om zo mogelijk gezamenlijk tot aanpassingen en een goede oplossing voor alle partijen te komen.

Met vriendelijke groet:

[REDACTED]

Postadres

[REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]

Aan de Minister van economische zaken
zijne excellentie [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Rotstergaast, 27 november 2012

Betreft: gevolgen aanleg hoogspanningsverbinding 380 kV Noord-West
Knelpunt Snakkerbuorren te Rotstergaast

Hooggeachte heer Kamp.

Onlangs zijn wij als eigenaren van de woning op [REDACTED] op de hoogte gesteld van de voorgenomen plannen omtrent de aanleg van de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding. Tijdens een inloop informatie avond op 13 november jl in Joure hebben we nader kennis kunnen nemen van het voorgenomen tracé en de wijze waarop de nieuwe lijn zal worden aangelegd.

Wij zijn zeer geschrokken van de plannen. Er is uitleg gegeven op welke wijze er getracht wordt om overlast en bezwaren, zoals die onvermijdelijk aan een hoogspanningsverbinding kleven, te voorkomen. Echter is er in onze situatie sprake van een zeer ongelukkige confrontatie met deze nieuwe lijn, vooral omdat er ook tevens nog een tweede bestaande 110 kV lijn aanwezig is.

Graag willen wij middels deze brief onze bezorgdheid kenbaar maken en uw aandacht vragen voor onze bezwaren.

Naast een aantal algemenere bezwaren die we gezamenlijk met buurtgenoten kenbaar hebben gemaakt, voeren wij hierbij ons grootste bezwaar aan namelijk, dat onze woning zoals de plannen nu zijn tussen twee hoogspanningsverbindingen in gelegen is.

Woning tussen twee hoogspanningsverbindingen

Het wonen in nabijheid van hoogspanningsverbindingen wordt in het algemeen als onprettig en onwenselijk ervaren. Sterker nog, er is onrust over gezondheidsrisico's. Nieuwe lijnen worden daarom op een grotere afstand van bewoning geplaatst. Dit is bij ons ook het geval. Echter neemt dit niet alle onrust weg. In ons geval ligt de woning in de toekomst tussen twee hoogspanningsverbindingen in. Er is ons bekend dat er onderzoeken zijn gedaan naar wonen in de nabijheid van hoogspanningsverbindingen, maar het is ook bekend dat niet alle risico's in kaart zijn gebracht. Wij zijn er dan ook niet gerust op dat er bij het wonen *tussen* twee verbindingen in geen negatieve gevolgen en gezondheidsrisico's zijn, mogelijk andere effecten die niet bekend zijn, bijvoorbeeld doordat de twee verbindingen elkaar beïnvloeden.

Naast dit bezwaar zijn er ook andere bezwaren te benoemen :

Leefomgeving:

Het uitzicht zal op ons perceel in de toekomst zeer bepaald worden door de aanwezigheid van de twee lijnen in het open natuur landschap. Ons perceel grenst aan het natuurgebied De rotstergaaster wallen, grotendeels in eigendom van staats bosbeheer. Het is een fantastische leefomgeving echter

vanaf ons perceel is het straks een door twee hoogspanningsverbindingen ingesloten strook natuur, waarbij het uitzicht onacceptabel is aangetast.

Wij hebben vernomen dat ook SBB grote moeite heeft met deze dubbele verbinding in dit beschermde landschap. Ook in adviezen die door de provincie zijn opgesteld, en gericht aan het ministerie is er aandacht voor gevraagd. Het nieuwe type mast en ophang systeem waarbij in dit geval een dubbele lijn op gehangen wordt, immers 220 kV en een 380 kV lijn heeft een behoorlijke impact op de leefomgeving. De industriële uitstraling en ook de grote bundels aan bekabeling laat zich slecht verenigen met de omgeving in dit natuurgebied. De aanwezigheid van de tweede 110 kV lijn op beperkte afstand maakt de aantasting van dit gebied onaanvaardbaar.

Onverkoopbaar onroerend goed

De genoemde negatieve effecten, de impact van de aanwezigheid van de grote hoeveelheid aan hoogspanningsleidingen, en het feit dat de woning tussen twee verbindingen in komt te liggen zal tot gevolg hebben dat het onroerend goed onverkoopbaar wordt. Hoewel het een prachtige omgeving is, is de verstoring in het gebied en met name op dit perceel zo groot dat er geen belangstelling voor zal zijn om het te kopen.

Graag verwijzen we verder naar de bijgevoegde brief waarin we met buurtgenoten ook onze bezwaren kenbaar maken en onderbouwen en die ook reeds ondertekend verzonden is. Wij onderschrijven deze bezwaren en onderbouwing uitdrukkelijk, deze zijn dan ook als onze persoonlijke bezwaren aan te merken. Wij verzoeken u de bijlage als onlosmakelijk onderdeel van deze persoonlijke brief te beschouwen, en we vragen hierbij uw aandacht daarvoor.

Ons verzoek

Graag verzoeken we hierbij met klem om te onderzoeken of er aanpassingen in het plan mogelijk zijn. Mogelijk kunnen er verbeteringen worden gerealiseerd ten opzichte van het huidige plan zodat een deel van onze bezwaren kunnen vervallen en er een betere leefomgeving ontstaat.

Een aantal ideeën zijn aangedragen in de bijlage, waarbij we hier vooral willen noemen, het verschuiven van de 380kV lijn over geringe afstand in westelijke richting, en het ondergronds leggen van de 110 kV lijn tot het riviertje De Tjonger.

Wij vertrouwen erop dat de informatie nog meegenomen kan worden in het besluitvormingstraject nu er aan het inpassingplan gewerkt wordt. Graag worden we zo goed mogelijk betrokken in het besluitvormingstraject en we hopen op een goede oplossing voor alle partijen.

Met vriendelijke groet:

[Redacted signature block]

[Redacted text block]

Postadres: [Redacted address block]

Tel [Redacted phone number]

Per aangetekende post

Rotstergaast, 26 november 2012

Aan de Minister van Economische Zaken,
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Betreft: Aanleg hoogspanningsverbinding Noord-West 380 kV,
knelpunt Snakkerbuorren in Rotstergaast

Excellentie,

Wij, bewoners van de [REDACTED] zijn zeer geschrokken van uw plannen voor de aanleg van de hoogspanningsverbinding Noord-West 380 kV in ons gebied. Tijdens een inloopavond op 13 november jl. in Joure hebt u uw plannen aan ons gepresenteerd. De negatieve gevolgen voor het open landschap, voor onze leefomgeving en ons woonplezier zijn enorm. U kunt zich dan ook voorstellen dat de ongerustheid in onze buurt groot is. In deze brief leggen we uit waarom uw plannen voor ons onacceptabel zijn en doen wij u een aantal verbetervoorstellen.

Wij vragen u met klem om uw plannen voor ons gebied te wijzigen en beter te laten aansluiten op onze belangen. Wij betreuren het dat u, in tegenstelling tot uw toezeggingen inzake overleg met belangenorganisaties over de nieuwe 380 kV-verbinding, ons dorp niet eerder bij uw plannen hebt betrokken. Juist door vroegtijdig overleg met alle belanghebbenden kunt u het draagvlak voor uw plannen vergroten. Later in deze brief komen wij daarop terug.

Onze vrees*Uitzicht en leefomgeving*

Als de nieuwe 380 kV-verbinding volgens de huidige plannen wordt uitgevoerd, zal het uitzicht vanuit onze woonkamers en onze tuinen volledig in beslag worden genomen door hoogspanningsmasten en bedrading. Onze woningen c.q. percelen grenzen aan het open landschap, het natuurgebied Easterskar en het natuurgebied van Staatsbosbeheer. Dat is voor velen van ons ook de reden geweest om juist in Rotstergaast te gaan wonen.

Helaas wordt ons uitzicht ook nu al belemmerd door hoogspanningsmasten en bedrading van de 220 kV- en 110 kV-verbindingen. Dat is niet fijn, maar het is nu eenmaal zo. Echter, door de aanleg van de nieuwe Noord-West 380 kV-verbinding zal onze situatie vele malen verslechteren. Niet alleen hebben we straks zicht op de hoogspanningsmasten van die nieuwe verbinding, ook de huidige 110 kV-verbinding blijft in de plannen bovengronds. Daardoor ontstaat een dradengordijn, dat niet alleen ons uitzicht bederft, maar waarvan ook de vogels veel last kunnen hebben. Maar dat is nog niet alles. Wij kijken straks mogelijk ook nog eens tegen het opstijgstation aan dat nodig is voor de overgang van het ondergrondse 110 kV-tracé vanuit Oudehaske naar het bovengrondse tracé in ons dorp. En zit het nog meer tegen, dan hebben we straks bovendien uitzicht op de betonnen voeten van ander-

halve meter hoog, waarop de nieuwe masten worden geplaatst.

Ons dorp Rotstergaast ligt in een agrarisch gebied met grote nadruk op natuur- en landschappelijke waarden. Het past niet om het mooie landschap te vullen met hoogspanningsmasten en andere constructies en de lucht vol te hangen met elektriciteitsdraden. Dat is werkelijk onacceptabel.

Gezondheidsrisico's

De mogelijke risico's voor de gezondheid baren ons grote zorgen. Er zijn weliswaar onderzoeken gedaan naar de gezondheidsrisico's voor het wonen in de nabijheid van hoogspanningsmasten, maar ook u weet dat lang niet alle risico's in kaart zijn gebracht en dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van magneetvelden, ook voor mensen die net buiten de magneetveldzone van 0,4 Micro Tesla wonen. Een medewerker van het RIVM, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, heeft die onduidelijkheid tijdens de inloopavond in Joure ook bevestigd.

Onverkoopbaar onroerend goed

Naast de drastische effecten van de nieuwe verbinding op het open landschap, onze leefomgeving, ons woongenot en op onze gezondheid, zullen onze woningen door de plannen beslist in waarde dalen. Onze huizen worden onverkoopbaar. Wie wil ons onroerend goed in de toekomst nog kopen? Wij willen hier zelf straks niet eens meer wonen.

Ingesloten door twee verbindingen

Twee woningen - [REDACTED] - worden door uw plannen ingesloten door twee hoogspanningsverbindingen: zowel de 110 kV- als de 380 kV-verbinding. Gelet op bovengenoemde bezwaren, is dat beslist geen prettige situatie. En dan drukken wij ons nog zacht uit. [REDACTED] betreft een melkveehouderij. Dat bedrijf komt doordat het wordt ingesloten op slot te zitten; het zal geen groeimogelijkheden meer hebben. Mocht er in de toekomst om een of andere reden sprake zijn van het verkopen van de melkveehouderij, dan zal dat onmogelijk zijn. Het bedrijf is onverkoopbaar. Kortom, het moet anders. En het kán ook anders.

Onze voorstellen

Wij begrijpen dat wij de aanleg van de nieuwe 380 kV-verbinding vlakbij onze woningen en percelen niet kunnen tegenhouden. Maar u kunt de negatieve gevolgen voor ons beslist beperken. Voorstellen daarvoor hebben we tijdens de inloopavond kort besproken met uw medewerker [REDACTED]. [REDACTED] heeft daarbij ook aangegeven dat het traject Snakkerbuorren voor uw ministerie nog een duidelijk knelpunt in de nieuwe verbinding is en dat dit gedeelte van het tracé opnieuw aandacht moet krijgen.

Wat wij graag willen is het volgende:

1. Zo weinig mogelijk hoogspanningsmasten en andere constructies in het open landschap. We vragen u dan ook de huidige 110 kV-verbinding vanuit Oudehaske ondergronds door te trekken tot ten minste voorbij de woning aan de Snakkerbuorren 15. Op bijgevoegde schetsen (bijlage 1) hebben wij dat ingetekend. Dit betekent een verlenging van de ondergrondse verbinding van ongeveer 700 meter.

Wij nemen aan dat doortrekking van het ondergrondse tracé voor uw organisatie waarschijnlijk geen

probleem zal zijn. Immers, in de Noordoostpolder wordt een kilometerslang traject geheel ondergronds aangelegd. Wij verwijzen daarbij naar een document van TenneT, getiteld "Nieuw hoogspanningsstation en ondergrondse 110 kV-kabel in Noordoostpolder" en te vinden op www.tennet.org.

Wij voelen ons dubbel benadeeld, omdat in ons dorp een oude verbinding blijft bestaan én er een nieuwe, gecombineerde (220 kV + 380 kV) verbinding bij komt. We vragen u daarom met klem om in ieder geval de 110 kV-verbinding ondergronds door te trekken. Het voordeel voor u is dat u daarmee onderhoudskosten bespaart. Overigens, als wij in deze brief schrijven over de 380 kV-verbinding, bedoelen wij tevens het 220 kV-traject. Immers, beide worden gecombineerd.

Wij vragen ons af of u het zogenaamde uitruilbeginsel bij uw plannen voor de aanleg van de nieuwe 380 kV-verbinding ook hebt gehanteerd. We verwijzen daarbij naar het rapport "Verkabelen van hoogspanningslijnen, methodiek voor prioritering naar aanleiding van het uitruilbeginsel", uitgebracht door het RIVM (nummer 610790016/2011).

Het verheugt ons dat Staatsbosbeheer heeft laten weten ook de voorkeur te geven aan het ondergronds doortrekken van de 110 kV-verbinding, zelfs tot ten zuiden van de rivier de Tsjonger.

2. Het nieuwe 380 kV-tracé zover mogelijk in westelijke richting verplaatsten, zodat de ruimte tussen onze woningen en de hoogspanningsmasten zoveel mogelijk wordt vergroot. Op bijgaande schetsen (bijlage 1) vindt u ons voorstel voor een aangepast tracé van de 380 kV-verbinding. Hiervoor hebben wij de tekeningen van TenneT van 27 juni jl. gebruikt. Het gaat daarbij om de versies *Mast: 62 (dg3_V1.2)* en *Mast: FI (dg3_V1.2)*.

We stellen voor de beide masten in perceel JHNOOF 236G ongeveer één graad te draaien, met de klok mee. Daardoor ontstaat meer ruimte tussen de hoogspanningsmasten en [REDACTED]. De situatie voor de [REDACTED] a van de [REDACTED], verbetert daardoor enigszins. De beide hoekpalen op perceel JHNOOF 670G nemen de positie in van de beide hoogspanningsmasten tegenover de woning aan de [REDACTED]. De hoekpalen op perceel [REDACTED] draaien ook mee, in ongeveer dezelfde hoek als in uw voorstel.

De hoogspanningsmasten op het perceel van [REDACTED] worden ca 70 meter verplaatst en langs de sloot van percelen [REDACTED] en [REDACTED] gelegd. Door verplaatsing van de masten richting westen naar de slootkant krijgt Klijnstra's bedrijf meer ruimte. Verplaatsing helpt bovendien om het werk voor de heer Klijnstra niet extra te verzwaren.

In ons voorstel komt de "knik" op perceel [REDACTED] de 380 kV-verbinding noordelijker te liggen. De kruising van de bestaande verbinding 220 kV met de nieuwe 380 kV-verbinding komt dan ook een stukje noordelijker. Voordeel hiervan is ook dat de hoogspanningsmasten van de 380 kV-verbinding verdeeld worden over de percelen van meerdere melkveehouders. Ook op het land van melkveehouder [REDACTED] op [REDACTED] komen dan hoogspanningsmasten. In uw voorstel komen alle masten op het land van één en dezelfde melkveehouder, namelijk [REDACTED] aan de Snakkerbuorren. Dat is zeer onpraktisch bij werkzaamheden op het land. Een tiental hoogspanningsmasten in het land is voor een agrarisch bedrijf onwerkbaar.

Met ons alternatief zullen andere bewoners van de Snakkerbuorren niet in de magneetveldzone van 0,4 Micro Tesla of in de "gevaarzone" van 65 meter terechtkomen. Het nieuwe tracé wordt in ons voorstel op een bepaalde plaats langs een klein bos gelegd, zodat wij tegemoetkomen aan uw stre-

ven om de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap zo klein mogelijk te houden. Zie uw opmerkingen daarover in uw brochure "Noord-West 380 kV, van initiatief naar verbinding". Wij begrepen overigens van TenneT dat de kans groot is dat de verbinding meer in westelijke richting wordt aangelegd. TenneT blijkt geen bezwaar te hebben tegen verlegging van het tracé.

Wij hebben tijdens de inloopavond goed geluisterd naar de redenen om het tracé zoals u voorstelt aan te leggen en wij proberen die te begrijpen. Toch vragen we u nogmaals nadrukkelijk om het tracé in ons dorp te herzien. Wij realiseren ons dat de aanpassingen die wij voorstellen waarschijnlijk meer geld gaan kosten. Wij hebben geen inzicht in de financiën en de tijd ontbreekt om ons daarover goed te laten informeren. Immers, u wilt volgens [REDACTED] zo spoedig mogelijk met het inpassingsplan aan de slag en u hebt daar onze inbreng voor nodig. Zoals wij in onze inleiding al hebben aangegeven, is het creëren van draagvlak voor uw plannen belangrijk en daaraan zullen dan in dit geval extra kosten verbonden zijn. Maar het is belangrijk dat we samen proberen tot een oplossing te komen, waarmee iedereen uit de voeten kan.

Onzorgvuldige en onvolledige informatievoorziening

Rest ons nog enkele opmerkingen te maken over de onzorgvuldigheid en onvolledigheid van uw kant wat betreft de informatievoorziening. Al op 2 oktober 2009 heeft plaatselijk belang Rotstergaast - mede namens ondergetekenden - zijn standpunt laten weten en daarbij nadrukkelijk aangegeven op de hoogte te willen worden gehouden van de ontwikkelingen (zie bijlage 2). In uw brochure "Noord-West 380 kV, van initiatief naar verbinding" schrijft u ook dat u bij het traceren altijd in gesprek gaat met provincies, gemeenten én belangenorganisaties. Wij waren dan ook verbaasd dat er afgelopen zomer plots een uitgewerkt plan verscheen, waarvan het merendeel van ons niet op de hoogte was. Plaatselijk belang is niet bij de plannen betrokken geweest. De speciale website www.noord-west380kv.n1 heeft ons ook in de tussentijdige jaren weinig inzicht gegeven. **Al** wat wij hadden was summere en globale informatie over het traject van de nieuwe 380 kV-verbinding. Een aantal ondergetekenden voelt zich nu overvallen door uw plannen. Wij betreuren het dat u Rotstergaast niet eerder bij de plannen heeft betrokken.

Verder is het lastig om te reageren op een plan dat nog niet tot in detail is uitgewerkt. Zo is er in uw plan bijvoorbeeld nog onduidelijkheid over de plek en afmetingen van het opstijgstation aan de Snakkerbuorren en zijn de exacte plaatsen van de nieuw te bouwen hoogspanningsmasten nog niet bekend. Ook is er onduidelijkheid over het al dan niet boven het maaiveld uitsteken van de betonnen funderingen van de nieuwe hoogspanningsmasten. In de presentatie tijdens de inloopavond in Joure bleek dat de sokkels anderhalve meter boven het maaiveld uitsteken, terwijl volgens andere informatiebronnen de masten in betonnen bakken onder de grond worden geplaatst. Dergelijke onvolledige informatie bemoeilijkt adequaat reageren. Bovendien leidt onduidelijkheid tot rechtsonzekerheid. Wat ons ook stoort is de onvolledige informatievoorziening in uw brochure "Noord-West 380 kV, van initiatief naar verbinding" over de verminderde hinder van de Wintrackmasten. De magneetveldzone bij deze masten zou aanzienlijk kleiner zijn dan bij traditionele masten. U maakt dat duidelijk door een illustratie van een enkelzijdige V-vormige isolator. Echter, in Rotstergaast bent u voornemens dubbele V-vormige isolatoren te plaatsen.

Samengevat, wij vinden dat u ons eerder, beter en vollediger had moeten informeren.

Tot slot,

Wij willen graag betrokken blijven bij het opstellen van het inpassingsplan. We zijn graag bereid tot nader overleg, zodat we samen kunnen zoeken naar een voor iedereen acceptabele oplossing. U kunt daarvoor onze contactpersoon, [REDACTED] benaderen. Zijn gegevens vindt u onderaan deze brief.

Gezien de door u aangegeven urgentie, vinden wij het vanzelfsprekend dat onze reactie en voorstellen op korte termijn in behandeling worden genomen.

Wij wijzen u er ten slotte op dat de inhoud van deze brief niet uitputtend is. Mogelijk komen wij nog met aanvullende opmerkingen en/of informatie. Reden daarvoor is dat wij, zoals wij al op pagina 4 hebben opgemerkt, niet voldoende tijd hebben om ons goed over de materie en de financiële gevolgen te laten informeren. De tijdsdruk is groot, omdat het inpassingsplan moet worden opgesteld.

Hoogachtend,

De direct belanghebbenden van de Snakkerbuorren in Rotstergaast,

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

.....

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

t

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Bijlagen:

1. schetsen met alternatief traject;
- 1 brief van de Vereniging voor Plaatselijk Belang Rotstergaast e.o. van 2 oktober 2009.

Kopie aan:

- [Redacted], senior beleidsmedewerker bij het Ministerie van Economische Zaken (per e-mail);
Provinciale Staten van Fryslân;
- Gedeputeerde Staten van Fryslân, t.a.v. [Redacted]
de Gemeenteraad van Skarsterlân;
 - het College van Burgemeester en Wethouders van Skarsterlân, [Redacted]
TenneT, ta.v. [Redacted].

Contactgegevens:

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
tel. [Redacted]
[e-mail](#) [Redacted]

/

Aangetekend versturen!

[REDACTED]
[REDACTED] t
Telefoon [REDACTED]

Aan de minister van economische zaken
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Betreft: aanleg hoogspanningsverbinding Noord-West 380 kV,
knelpunt Snakkerbuorren in Rotstergaast

Rotstergaast, 27 november 2012

Excellentie,

Al geruime tijd wordt gesproken over de toekomstige Noord-West 380 kV-verbinding die Tennet heeft ontworpen in opdracht van uw ministerie. Het tracé dat uw voorkeur heeft, heeft voor ons boerenbedrijf zeer grote gevolgen. Wij willen dan ook graag meedenken over een oplossing die voor zowel u als voor ons acceptabel is.

Wij hebben 180 stuks (jong)vee en 53 hectare landbouwgrond op de locatie aan de Snakkerbuorren. Zes jaar geleden zijn wij op de boerderij komen wonen en wij hebben de laatste jaren al veel zaken aangepast en verbeterd. Zo hebben wij een nieuwe jongveestal en een vernieuwde melkstal gerealiseerd. We hebben nu de mogelijkheid om 250 koeien te melken

In de nieuwe situatie komt ons bedrijf tussen twee hoogspanningslijnen: 380 kV (inclusief 220 kV) en 110 kV. Ons bedrijf komt daardoor volledig op slot te zitten. Het wordt onverkoopbaar. In de toekomst zal er bij eventuele verkoop geen belangstelling zijn voor ons bedrijf. Immers, er zijn voor het bedrijf geen kansen meer.

We hebben nog heel veel plannen met ons bedrijf We denken bijvoorbeeld aan een nieuwe ligboxenstal en uitbreiding van de veestapel zodra het melkquotum in 2015 komt te vervallen. Wij vinden het verschrikkelijk dat onze plannen door de nieuwe 380 kV-verbinding nu op losse schroeven staan. Waarom zouden we investeren in een bedrijf dat geen toekomst meer heeft en niet in z'n geheel - dus gebouwen plus landerijen - meer kan worden verkocht? Het is voor ons moeilijk om dan nog ondernemer te zijn. Wij willen met ons bedrijf graag bepaalde doelstellingen behalen, maar dat wordt ons nu onmogelijk gemaakt. Wij vragen ons af waarvoor we het nog doen.

Op ons landbouwgrond komen volgens uw plannen twee maal vijf hoogspanningsmasten van de nieuwe verbinding plus een opstijgstation. Door de voor ons ongunstige positie van deze masten wordt de situatie voor ons absoluut onwerkbaar. Tien masten op het land is erg lastig,

maar vervelender is nog dat de masten niet in een rechte lijn staan en op lastige plaatsen staan. De werkzaamheden worden bemoeilijkt, omdat de ruimte achter de masten niet meer bereikbaar is voor grote landbouwmachines. Het resultaat zal zijn verlies van opbrengst. Ook wordt het werk lichamelijk zwaarder doordat gras niet met machines, maar met de hand gewonnen moet worden.

Wij zullen veel overlast ondervinden van de paden die nodig zijn voor het plaatsen van de hoogspanningsmasten. Om die overlast zoveel mogelijk te beperken willen we graag dat u de 380kV-verbinding en de paden zoveel mogelijk aan de rand van de percelen aanlegt. De hoogspanningsmasten komen dan in een rechte lijn te staan en het wordt voor ons ook gemakkelijker om de grond te omheinen voor de grazende koeien. Wij willen dus best meewerken aan de aanleg van het nieuwe tracé, maar vinden wel dat dat voor beide partijen zo gunstig mogelijk moet worden aangepakt. Voordeel van de aanleg van paden aan de rand van de percelen is ook dat de grond daar hoger ligt. Voor u is het overigens ook handiger dat de paden aan de rand liggen, omdat het deel waarop u uw werkzaamheden uitvoert dan afgescheiden is van het gedeelte waarop onze koeien grazen.

Tot dusver gaat deze brief over onze melkveehouderij, maar wij wonen natuurlijk ook op onze boerderij. Het baart ons veel zorgen dat wij straks tussen twee hoogspanningsverbindingen leven. Wie weet wat voor gevolgen dat heeft voor de gezondheid van ons en onze vier kinderen?

Wij willen graag dat de 110 kV-verbinding ondergronds wordt doorgetrokken, tot na Snakkerbuorren 15. Het opstijgstation op ons landbouwgrond verdwijnt dan ook. Ook willen we graag dat de 380 kV-verbinding zoveel mogelijk in westelijke richting wordt aangelegd, aan de rand van ons perceel. Wij verwijzen daarbij naar de brief die de direct betrokkenen van de Snakkerbuorren in Rotstergaast d.d. 26 november 2012 naar u hebben gestuurd. Bij die brief is een tekening gevoegd met een alternatief traject. Als dat traject wordt uitgevoerd, zijn wij tevreden. Wij kunnen dan weer verder met de plannen en doelstellingen voor ons bedrijf.

Vertrouwend u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over de verplaatsing van het tracé Van de 380 kV-verbinding. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij te allen tijd bereid. Wij verzoeken u het geplande tracé te heroverwegen en zien uw besluit hieromtrent met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Gerrit en Jetty Klijnstra

Afschrift verstuurd naar:

De heer

zaken (e-mail adres:

Provinciale staten van Fryslan t.a.v.

Gedeputeerde staten van Fryslan

Gemeente Skarsterlan

e-mail adres:

College van Burgemeester en Wethouders van Skarsterlan, t.a.v.

Tennet t.a.v.

Tennet t.a.v.

Postbus 718, 6800 AS Arnhem

Verzonden: 12/28/2022 3:32:55 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

de drie onderzochte trajecten liggen wel voor de hand en ik zou zo maar niet iets meters kunnen bedenken

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

vooral 'ruimtelijke kwaliteit' van het gebied (Drachten Heerenveen en dan door naar Emmeloord) ... dat zou je nooit meer kunnen herstellen ... de andere opties zijn al geplaagd en getekend door obstakels

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

u doet uw best ... ik vraag mij af of de letterlijke tekst wel correct is maar wil daarover niet zeuren ... niet omdat het de burger raakt maar omdat zulke plannen wettelijke inspraak vereisen (dunkt mij!)

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

u doet uw best

ik heb ook niet véél meer tijd beschikbaar

Verzonden: 12/28/2022 4:40:59 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED] t

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens: VWH bestuur

Organisatie: VWH= de verenigde wijkraden van Hoogkerk en omgeving(inclusief Vierverlaten)

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Ja, in principe wel. De drie zoekgebieden lijken logisch.

Onze voorkeur gaat uit naar tracé 1 of 3, omdat het tracé daar wordt gecombineerd met al bestaande hoogspanningsleidingen en er geen nieuwe lelijkheid aan de horizon wordt toegevoegd. Gezien de ervaringen met het nu lopende opwaarderingsprogramma Eemshaven - Vierverlaten vragen wij meer aandacht voor ondergrondse aanleg van de nieuwe verbinding, ook waar natuurgebieden

moeten worden doorkruist.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Naast bovengenoemde ondergrondse aanleg bij natuurgebieden willen wij vooral aandacht vragen voor de inpassing van de lijn rond Vierverlaten. Daar zijn onlangs grote ingrepen gedaan in het landschap voor het station zelf en ook voor de 380 kv-lijn. De afbraak van de oude leidingen en de groene afhechting van het station moeten nog gebeuren en moeten niet vertraagd of doorkruist worden door deze nieuwe plannen. Ook willen wij graag dat er voldoende compensatiegelden beschikbaar komen om optimale lokale inpassing van de lijn mogelijk te maken, in overleg met lokale natuur- en bewonersorganisaties langs het uiteindelijk gekozen tracé.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Ja, wij hebben de afgelopen jaren op dit gebied goede ervaringen opgedaan met de projectorganisatie, dus ga vooral op deze manier door. Gezien de lange doorlooptermijnen van een dergelijk aanlegtraject willen wij graag regelmatig op de hoogte gehouden worden van de voortgang middels nieuwsbrieven of zoiets.

Wij willen het nieuws niet eerst in de krant lezen.

En indien nodig willen wij graag de projectorganisatie in onze bestuursvergadering kunnen uitnodigen voor een toelichting op onderdelen. Verder willen wij graag dat er bewonersavonden worden gehouden langs het tracé op relevante momenten in het proces. Niet alleen om te vertellen wat er gaat gebeuren, maar ook om de bewoners en hun organisaties als gratis adviseurs te gebruiken, om tot een optimale inpassing te komen.

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Ja, zeker als er gewerkt wordt op de door ons onder drie beschreven manier.

Verzonden: 12/29/2022 6:03:50 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens: Natuur en Milieufederaties Groningen, Friesland en Drenthe

Organisatie: Natuur en Milieufederatie Flevoland

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zie bijlage 1.

92495414_8423709_Brief_-_Tennet_hoogspanningsverbinding_Vierverlaten__Ens.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Zie bijlage 1.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Zie bijlage 1.

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Zie bijlage 1.

Aan: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens

Geachte heer, mevrouw,

De Natuur en Milieufederaties van Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland reageren graag op het 'Voornemen en voorstel voor participatie'

Met het 'voornemen en voorstel voor participatie' doet u een brede uitvraag naar kennis en participatie. Hierdoor en omdat de plannen nog helemaal niet concreet zijn zullen wij in deze brief niet uitgebreid ingaan op een voorkeur voor een bepaald tracé, maar zullen wij ingaan op hoe wij betrokken willen worden en een aantal uitgangspunten geven voor de bouw van de nieuwe verbinding.

De Natuur en Milieufederaties in deze provincies trekken gezamenlijk op in deze reactie en in het verdere participatieproces. Gevoed door regionale achterban organisaties. Wij voeren graag met u een persoonlijk gesprek om deze brief toe te lichten.

Inzet

1. De Natuur en Milieufederaties streven naar behoud van natuur en biodiversiteit, de waarde van het landschap en de fauna in het gehele zoekgebied.
2. De Natuur en Milieufederaties zijn zich terdege bewust van de noodzakelijkheid van een nieuwe hoogspanningsverbinding voor de energietransitie.

Uitgangspunten

- De nieuwe hoogspanningsverbinding doorsnijdt geen natuur. Hiermee bedoelen we Natura2000-gebieden of gebieden die aangewezen zijn als Natuur Netwerk Nederland, maar ook gebieden zonder officiële status die toch waardevolle natuurwaarden hebben.
- De nieuwe hoogspanningsverbinding tast de landschappelijke waarden zo min mogelijk aan en draagt niet bij aan verrommeling.
- De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt niet in weidevogelgebied aangelegd. Ook mogen de hoogspanningslijnen (trek)vogels niet hinderen. Er moet dus rekening worden gehouden met de trekroutes van vogels.

Mitigerende maatregelen

Uit eerste initiële schetsen voor het tracé lijkt het onmogelijk om tot een tracé te komen dat volledig aan bovenstaande uitgangspunten voldoet. Wanneer er geen andere keus is dan af te wijken van bovenstaande uitgangspunten dan moeten de volgende mitigerende maatregelen worden genomen.

Natuur(gebieden)

- Per saldo mag er geen natuur verloren gaan. Er moet ruimhartig worden gecompenseerd en natuur bijkomen. De projectontwikkelaar moet ook de kosten voor het aanschaffen van nieuw

terrein betalen. Ga met terreinbeherende organisaties en natuurorganisaties in gesprek over de realisatie en voorwaarden voor deze natuurcompensatie per gebied.

- Het ministerie gaat bij de bouw van de nieuwe hoogspanningsverbinding uit van het bouwprincipe:

“bovengronds, tenzij: De nieuwe hoogspanningsverbinding komt bovengronds. Alleen in gebieden met een bijzonder complexe omgeving kan ondergrondse aanleg worden overwogen.”

Wij vinden dat het doorkruisen van Natura2000-gebieden, belangrijke weidevogelgebieden en waardevolle (nationale) landschappen een dermate complexe omgeving creëren moet worden gestreefd de verbinding in deze gebieden ondergronds aan te leggen.

- Er moet een afweging worden gemaakt tussen lengte van het tracé, de kosten en de impact op de natuur. Wanneer een korter tracé meer geld vrijmaakt voor natuur elders kan dit ook de voorkeur hebben, terwijl een langer tracé meer landschappelijke impact kan hebben. Hier moet onderzoek naar worden gedaan. Met als uitgangspunt om de natuur uit te breiden.

Landschap

- Ga in gesprek over de vormgeving en hoogte van de masten. Zorg dat deze bijdraagt aan inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding in het landschap.
- Er moet een goede afweging worden gemaakt tussen lengte van het tracé, de kosten en de landschappelijke impact. Een langer tracé omzeild landschappelijk waardevolle gebieden, terwijl een korter tracé hier meer uiteindelijk meer impact hebben, terwijl hier is meer onderzoek naar nodig. Uitgangspunt is om landschapskwaliteit te verbeteren.

Fauna

- Breng in kaart hoeveel weidevogelleefgebied er verstoord wordt (kwantitatief) en waar de trekroutes van trekvogels liggen.
- Onderzoek welke mitigerende maatregelen er mogelijk zijn om vogelsterfte (draadslachtoffers) te voorkomen en pas deze ook toe.
- Benut innovatieve manieren die in andere gebieden zijn bedacht om vogelslachtoffers te voorkomen. Ga met natuurorganisaties om tafel om deze mitigerende maatregelen verder te ontwikkelen of te realiseren.

Realiseer meerwaarde

- Bescherm en verhoog de biodiversiteit bij het aanleggen van de hoogspanningsverbinding.
 - Investeer in nieuwe natuur, agrarisch natuurbeheer en landschapselementen in de omgeving. Er moet aantoonbaar een “plus” komen voor de biodiversiteit en het herstel daarvan.
 - Benut het tracé voor een ecologische inrichting (in het kader ‘Groene Netten’) waar dit een toegevoegde waarde vormt op de bestaande natuurverbindingen. Deze invulling wordt niet gerekend tot ‘compensatienatuur’.

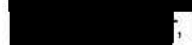
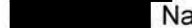

- Zet in op meervoudig ruimtegebruik: Benut de gronden onder de masten en leidingen voor natuurvriendelijke energieopwekking (toepassen concept '[Energietuinen](#)').

Participatie vervolg

De Milieufederaties spreken zich in deze fase, waarin de plannen nog heel abstract zijn, nog niet uit over een voorkeustracé. Daarvoor moet eerst meer duidelijk worden over de precieze route van dit tracé.

De Natuur en Milieufederaties willen graag intensief betrokken worden bij de keuze voor de hoogspanningsverbinding. Bijvoorbeeld door betrokken te worden in de afweging tussen tracélengte, impact op landschap en natuurcompensatie/uitbreiding. Bij onze participatie zullen we ons laten steunen door regionale achterban organisaties, waaronder ook terreinbeheerders. Zij hebben de uitgebreide kennis over de invloed die een nieuwe hoogspanningsverbinding op natuur en landschap zal hebben.

Met vriendelijke groet,

 Natuur en Milieufederatie Flevoland
 Friese Milieufederatie
 , Natuur en Milieufederatie Groningen
 Natuur en Milieufederatie Drenthe

Mede namens:

Natuur en Milieu Overijssel

Verzonden: 1/4/2023 10:59:40 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 18

Postcode: 9700 AA

Woonplaats: Groningen

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Waterschap Noorderzijlvest

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zie bijlage

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Zie bijlage

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Zie bijlage

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding
 Vierverlaten - Ens
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Groningen	23 december 2022
Ons kenmerk	Z/22/058414
Contactpersoon	██████████
Uw brief van	-
Uw kenmerk	-
Bijlage(n)	-

Onderwerp: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens

Geachte heer of mevrouw,

Op 18 november 2022 heeft u aangekondigd een ruimtelijke verkenning te starten naar de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Vierverlaten en Ens. U heeft daarbij het 'voornemen en voorstel voor participatie' ter inzage gelegd. Met deze brief dienen wij daarop een reactie in.

In het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' staat dat "water en bodem sturend worden bij ruimtelijke planvorming.

Om die reden worden waterschappen daarbij eerder betrokken (...)". Waterschap Noorderzijvest wil zich in de ruimtelijke planvorming ook een meer agenderende en signalerende rol aanmeten. Daarom willen wij op twee punten reageren; de rol en betrokkenheid van het waterschap en hoe invulling wordt gegeven aan het principe 'water en bodem sturend'.

Rol en betrokkenheid van het waterschap

U schrijft in uw voornemen (paragraaf 2.5) dat "het ministerie van EZK en TenneT de ruimtelijke verkenning naar de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding uitvoeren in overleg en afstemming met de betrokken gemeenten, provincies en waterschappen. Hoe andere omgevingspartijen, zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het project worden betrokken vindt u in het voorstel voor participatie (hoofdstuk 3)."

Hieruit maken wij op dat u gemeenten, provincies en waterschappen op eenzelfde wijze een rol geeft in het overleg en de afstemming, dit in tegenstelling tot de 'andere omgevingspartijen'. Wij zien dit niet als zodanig terug in uw voorstel voor participatie. Dit zit met name aan de participatieactiviteiten aan het begin van het proces (p. 13) en de regio- en bestuurlijke overleggen (p. 14), waarbij de gemeenten en provincies wel zijn uitgenodigd en het waterschap niet.

Stedumermaar 1
 9735 AC Groningen
 Telefoon: (050) 304 89 11

Banknummer: NL73NWA80636755592 BIC: NWABNL2G

Postbus 18
 9700 AA Groningen
 Fax: (050) 304 82 26

BTW-identificatienummer: NL8081.74.071.B.01

E-mail: info@noorderzijvest.nl
 Internet: www.noorderzijvest.nl
 Twitter: @noorderzijvest
 KvK-nummer: 50130994

Wij gebruiken uw persoonsgegevens alleen voor het uitvoeren van onze taken. Meer informatie kunt u vinden op www.noorderzijvest.nl/privacyverklaring.

Noorderzijlvest verzoekt u om de waterschappen vanaf het begin als (mede)overheid te betrekken, net zoals u gemeenten en provincies in zowel het bestuurlijke als het ambtelijke traject. Wij zullen hierin een passende bijdrage leveren en onze kennis inbrengen om uw verkenning te verrijken. Waterschap Noorderzijlvest staat voor samenwerken als één overheid. Wij zijn een integrale samenwerkingspartner die naast inhoudelijke kennis van water ook het grotere geheel ziet en zich inzet voor het algemeen belang.

Water en bodem sturend in de ruimtelijke ontwikkeling

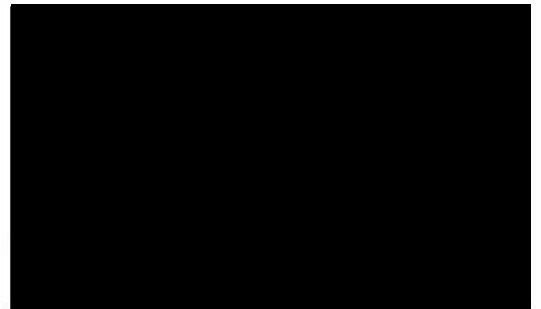
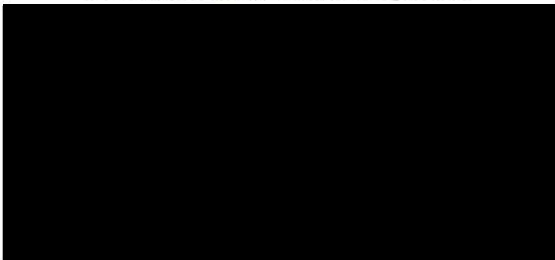
In uw voornemen noemt u een aantal uitgangspunten, die onder andere gebaseerd zijn op de NOVI. De NOVI geeft aanleiding voor meer uitgangspunten, zoals 'niet afwentelen'. Waterschap Noorderzijlvest stelt voor om 'water en bodem zijn sturend' toe te voegen aan de uitgangspunten. Hiermee sluit u aan bij de NOVI, het coalitieakkoord en de daaropvolgende beleidsvoornemens, zoals de kamerbrief van IenW over de rol van water en bodem bij ruimtelijke ordening van 25 november 2022.

Voor Noorderzijlvest betekent water en bodem sturend dat we op zoek moeten naar de balans tussen grondgebruik, technische oplossingen en natuurlijke omstandigheden. Daarbij moeten we ver vooruitkijken in de tijd en ruimte reserveren voor water. Op die manier ontwikkelen we samen een duurzame leefomgeving. De opgaven in de fysieke leefomgeving zijn te groot om deze niet met elkaar in samenhang af te wegen.

We gaan graag verder met u in gesprek over de betekenis van water en bodem sturend in relatie tot de ruimtelijke verkenning.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van
het waterschap Noorderzijlvest:

Verzonden: 1/31/2023 2:45:28 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Vierverlaten - Ens inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 20120

Postcode: 8900 HM

Woonplaats: Leeuwarden

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Friesland

Vindt u dat de juiste alternatieven worden onderzocht? Heeft u nog aanvullingen?

Zie bijlage

Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek?

Zie bijlage

Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?

Zie bijlage

Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel voor participatie beschreven is?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding
Vierverlaten-Ens
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Leeuwarden, 20 december 2022
Verzonden,

Ons kenmerk : 02056808
Afd./Opgave : Klimaat en energie
Behandeld door : [REDACTED] of [REDACTED]
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :
Onderwerp : Reactie op voornemen en participatie 380 kV verbinding

Geachte lezer,

Onlangs heeft u het voornemen en het voorstel voor participatie gepubliceerd t.a.v. een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten en Ens, met de uitnodiging om daarop te reageren. Wij maken graag gebruik van deze gelegenheid.

T.a.v. het voornemen doen wij graag de volgende suggesties voor nader onderzoek:

- onderzoek ook een tracé langs de vaarverbinding Delfzijl-Lemmer
- onderzoek ook een tracé langs de A7/A32
- onderzoek ook een tracé in combinatie met de toekomstige Lelylijn
- onderzoek ook een ondergronds tracé
- onderzoek ook de mogelijkheden van het benutten van warmte die vrijkomt bij het transport van elektriciteit.
- Onderzoek ook nut en noodzaak van (toekomstige) regionale koppelingen met de 380 kV verbinding.

Het voorstel voor participatie onderschrijven wij.

Toelichting

In het voornemen worden drie tracés genoemd. Deze tracékeuzes zijn gebaseerd op combinatie met andere vormen van infrastructuur; wegen en andere hoogspanningsverbindingen. De koppeling van een nieuwe 380 kV verbinding met bestaande/toekomstige infraverbindingen ondersteunen wij. In dat licht verzoeken wij u ook de bovengenoemde tracés te onderzoeken.

Eén van de uitgangspunten in uw voornemen is 'bovengronds, tenzij'. Een bovengrondse verbinding heeft significante gevolgen voor het landschap. In dat licht zien wij ook graag een ondergrondse variant onderzocht waarbij de warmte, die vrijkomt bij het transport van elektriciteit, benut kan worden.

In het voornemen wordt de nieuwe 380 kV verbinding Vierverlaten-Ens zonder koppelingen met de bestaande regionale hoogspanningsnetten (220 kV en 110 kV) beschouwd. Voor de tracékeuze achten wij het van belang om inzicht te hebben in mogelijke toekomstige nut en noodzaak van aansluiting op het 380 kV netwerk. Onderzoek derhalve ook het regionaal belang van de nieuwe 380 kV verbinding. Wij brengen dit in omdat wij met Liander zien dat de elektrificatie in Fryslân sterk groeit en dat deze groei zich doorzet richting 2050. Voor dit moment volstaat de 220 kV verbinding nog, maar een 380 verbinding kan ook garanties geven voor de toekomst. Wellicht dat de bestaande 220 kV verbinding ook vervangen kan worden door de 380 kV verbinding.

Dank voor de gelegenheid om onze gedachten over dit project met u te delen. We zien uit naar een proces waarin we in samenwerking tot juiste keuzes kunnen komen die een breed draagvlak hebben.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

[Redacted signature]

[Redacted signature]